

KRISTENT

Perspektiv

16. ÅRG. NR. 1, 2013

Guds kirke eller folkets kirke?

Hvad er kirkens identitet og opgaver? Hvad vil det sige at være kirke i et moderne samfund? Dette store emne tager vi op - og svarene er ikke helt så enkle, som de ser ud til.

Hvor længe, Herre?

Hvad gør vi, når Gud ikke synes at høre eller svare vores bønner? Når vi venter og venter... Vi ser nærmere på profeten Jeremias, der om nogen oplevede dette i sit eget liv.

Barnløshed

Det er en stor smerte, når drømmen om et barn brister.

Om tvivl og frygt

I "Fra Helvedes Blækhus" er Djævelen i gang med at udnytte vor tvivl og frygt.

OGSÅ I BLADET...

En hobbit og en tiger

Vi anmelder filmene Hobbiten: En Uventet Rejse og Pi's Liv.

God læselyst

Hvad er Kirken til for?

Måske kan nogle synes, at det er et mærkeligt spørgsmål at stille, for det ved vi da godt. Eller gør vi?

Spørger man den Romersk Katolske Kirke er svaret, at kirken er én, og at paven som Jesu Kristi stedfortræder på jorden er dens øverste myndighed. Andre kirker anerkender man nok som kristne og dens medlemmer som kristne, men fuldgyltige er de ikke, før de vender tilbage til moderkirken i Rom.

I det ydre markerer Romerkirken det med, at kun katolikker kan nyde nadveren i en katolsk kirke.

Forskellige kirker definerer sig forskelligt og gør det ud fra forskellig tradition og historie, men grundlæggende forstår vi kirken som Jesu Kristi kirke.

Den er hans, fordi han har købt den med blodet på korset, den er hans, fordi han er dens Herre og Hovede, den er hans, fordi Faderen har kaldet den og givet den til Ham, den er hans, fordi han har elsket den og kåret den til hans brud.

Af Louis Nielsen

Kirken kan således ikke forstås uden henvisning til ham. Den er hans legeme, han er i den og fylder den, og den er i ham og huser allerede nu ved den iboende Helligånd "herlighedens håb".

Kirken er alle dem, som "på ethvert sted, deres og vores, påkalder Herrens navn", påkalder det til frelse, til hjælp, til vejledning, påkalder det i bøn, beken-delse og proklamation. Dette er måske den mest enkle definition på, hvad kirken er i liv og praksis.

Men i dagens debat tales der om kirken på mange andre måder, og kun få synes at bekymre sig om, hvordan kirken er defineret i Det Nye Testamente. Og det skaber megen forvirring.

Folkets kirke

Mange vil gerne forstå kirken som noget kulturelt med dybe rødder i historien.

Man kan li' kirkearkitekturen, man kan li' kirkens højtidlige sprog, man kan li' liturgien, man kan li' musikken, stilheden, atmosfæren, og alt det vil man gerne være en del af; man har det sværere med troen og med beken-delserne, og man vil gerne have lov til at vælge og vrage mellem, hvad man vil tro, og hvad man bestemt ikke vil tro, ligesom troen nok ikke er så personlig. Man er langt fra at kalde sig "frelst", og man er kun et "Guds barn" i den forstand vi alle er det.

Mange danskere instirer på, at kirken først og fremmest er "folkets kirke", dvs. den er for folket, og det er folket, som skal bestemme, hvad der skal ske i kirken, også hvad kirken skal sige ja til. Folketinget og kirkeministeren kan komme til at stå over Skriften og beken-delserne, som vi har set et grimt eksempel på her for nylig.

Blandt mere bibel-og beken-delsestro kristne er det måske ikke så meget det, kirken tror på eller ikke tror på, som dis-

kuteret, men hvilken form kirken skal optræde i, hvilken stil dens gudstjenester skal have, hvordan prioriteringerne i dens arbejde og opgaver skal være, hvad der er dens mening i en mere og mere sekulariseret verden.

Ud fra hvordan man besvarer disse spørgsmål deler kirken sig så op og indretter sit kirkelige liv her efter. For nogle bliver den horisontale dimension, det at være kirke i folket og for folket det vigtigste.

I det forløb er der på forhånd intet, som er fredet, ikke noget, som der ikke kan ændres på. Forkyndelsen kan erstattes af samtale og snak ved bordet, salmesangen af "lovsang", nadveren fejres ikke så ofte, måske aldrig, fællesskabet om ordet, bønner, tilbedelsen kan erstattes nu og da med en tur i svømmehallen eller en tur i skoven eller man nøjes måske med at "hænge ud sammen", hvis det nu er det, man har mest lyst til.

Ingen af disse ting er forkerte i sig selv og kan i anden sammenhæng berige de kristnes fællesskab med hinanden, men er det gudstjeneste? Jo måske i den bredest tænkelige forstand af ordet, men ikke den snævre, som vi umiddelbart forbinder ordets betydning med.

Missional kirke

Ordet "missional" og at være "en missional kirke" dukker oftere og oftere op. Umiddelbart føler jeg mig ikke kapabel til at skrive herom, idet jeg kun har "snuset til", hvad det er eller kan være, ikke studeret det nøjere. Alligevel har jeg læst en del om det, men det har efterladt mig forvirret og usikker.

Meget af det lyder rigtigt og godt, men alligevel er jeg ikke sikker på, at jeg uforbeholdent kan slutte mig til eller uforbeholdent ønske, at min egen kirke definerede sig som en "missional kirke".

En missional kirke definerer sig ud fra at teologisk begreb som omtales som "missio Dei", Guds mission, og den forstår ofte sig selv med udgangspunkt i inkarnationen, at som Gud inkarnerede sig i Jesus, så er det også Guds mening at hans rige og hans vilje med mennesker skal inkarnere sig i os.

Vi skal så at sige være til stede på Guds vegne og i Guds sted, hvor som helst vi møder mennesker og er sammen med dem. Guds nærvær i verden og i menneskers liv skal vi være. Det betyder, at

næstekærligheden og godt naboskab får en overordentlig stor betydning, når vi taler om en missional kirke. For kirkens mission er ikke bare at forkynde evangeliet, men at åbenbare og demonstrere Guds nærvær og Guds rige i verden.

I må undskylde mig, hvis jeg har fået dette "galt i halsen", men sådan har jeg forstået det, jeg har læst. Og umiddelbart lyder det rigtigt og lyder rigtig godt. Men så er der alligevel et men.

Det er rigtigt, at Det Nye Testamente viser hen til Jesus og opfordrer os til at gå i hans spor, have hans sind og have ham som forbillede for alt, hvad vi gør. Alligevel kan der aldrig komme til at stå et fuldt lighedstegn mellem os og Herren Jesus i "hans jordelivs dage".

Der er noget eksklusivt enestående ved ham og hans mission, som ikke kan overføres på os eller til os. Han alene er den, som "Faderen har sendt", og han alene er "kommet for at opsøge og frelse det fortabte". Kun i ham er Guds rige kommet til os, kun han er rigets inkarnation. Kun i Ham kender vi Gud og ser vi Guds ansigt.

Vores opgave er ikke at være Jesus, men at bringe budskabet om ham til verden. Til det har han kaldet sin kirke, og i den opgave sender han sine budbringere ud. I den forstand er vi alle budbringere for ham og bemyndigede af ham.

Med denne opgave følger andre opgaver, opgaver, som har sit ophav i, at i evangeliet om Jesus møder vi Guds kærlighed til verden opfyldt og aktualiseret, og som kristne er vi kaldet til at vise vore medmennesker den barmhjertighed, godhed, tålmodighed og kærlighed, Gud viser os i Kristus og i hans komme til os.

På den måde og forstået sådan er kirken og alle kristne kaldet til at være "missional". Men det tager sit udgangspunkt i evangeliet, i "ordet om korset", sådan som apostlene forstod det og prædikede det. Når vi taler om kirken og kirkens kaldelse, ansvar og opgave i verden er vi nødt til at søge til apostlene. Vi kan ikke bare søge tilbage til evangelierne og sige, at autentisk kristendom findes kun i dem. Apostlene blev af Jesus på en særlig måde udrustet med Helligånden, de fik på en særlig måde "åbenbarings" og forståelsens ånd. Jesus havde allerede talt til dem om flere af disse ting vedrørende ham selv, men først efter opstandelsen og de 40 dage, han færdedes ud og ind mellem dem,

før han rykkedes til Himlen, og først da Helligånden kom på pinsedagen forstod de helt og var rede til deres sendelse til verden og deres mission i verden.

Og her finder kirken sit forkyndelsesgrundlag og sin frelseshistoriske basis for, hvordan den skal forstå sig selv og forstå sin kaldelse.

Forkyndelsen og udbredelsen af evangeliet forbliver kirkens hovedopgave, og uanset hvilke andre opgaver kirken måtte have og måtte få, forbliver det udgangspunktet, indtil Herren kommer igen. Så kan tiden og samfundene også udvikle sig som de gør, kirkens primære opgave, dens kaldelsesopgave forbliver den samme.

Ikke kun mission og opgave

Men kirkens liv som "de helliges samfund", som fællesskabet af dem, som tror, er også vigtig, og er noget, som Gud kalder os til. Som kirke må vi aldrig definere vores eksistens alene som mission og opgave.

At kirken er til og til ved Guds udvælgelse og kald er i sig selv af afgørende betydning, "Kristushemmeligheden", som Paulus kalder det, en del af Guds frelsesråd og frelsesvisdom fra evighed af.

Og kirken har eskatologisk og himmelsk betydning, dens sande virkelighed er nu skjult med Kristus i Gud, men vil blive fuldt ud åbenbaret, når Kristus kommer igen i herlighed. Dette er der alt for lidt fokus på i den missionale tænkning og den aktivistiske tænkning, som præger så meget kirkeligt liv i dag.

Skyldes det mon, at vi vil have en betydning og spille en rolle, og kun hvis det er opfyldt, er der noget ved det? Skyldes det således vores selvoptagethed, og at vi ikke kan forestille os noget, hvor ikke vi spiller hovedrollen. Men den himmelske melodi, som genlyder eller burde genlyde i kirken, gør Gud stor og kommer fra en eskatologisk fremtid, hvor "Gud skal være alt i alle".

Men det efterlader ikke kirken i et vakum uden mål og med, absolut ikke. "For Gud virker i os at virke og ville, så hans gode vilje må ske", ja Gud virker i og gennem kirken "langt ud over hvad vi beder om eller forstår"; derfor lyder der også et "ære til ham i kirken og i Kristus Jesus i alle slægtled i evighedernes evighed! Amen" (Ef 3.20). "Jeg har sat jer", sagde Jesus "til at gå hen at bære

megen frugt, så Faderen kan herliggøres gennem Sønnen”.

Menighedens bestemmelse er at være Guds navn til ære og pris, ikke ulig det, som dert gamle Israel blev kaldet til. Og glemmer kirken det, glemmer den sin raison d'être.

Hvad skal vi gøre som kirke?

Men når alt det står klart i kristnes hjerter, hvordan indretter vi os som kirke? Og se det er der mange bud på, ikke mindst i en splittet tid som vores.

Noget entydigt bud ud fra Det Nye Testamente kan ikke gives, men tænker vi efter, giver Det Nye Testamente os flere pejlemærker at gå efter. Guds visdom, som han ønsker at kundgøre i kirken og gennem kirken, beskrives som “mangfoldig”.

Gud elsker mangfoldighed, hvad vi tydeligt ser gennem skabelsen. Hvor mange former, hvor mange farver, hvor mange kroppe, hvor mange lyde, hvor mange forskelle, og så alligevel en enhed i skabelsen, som gør den til et. Således også med livet og således naturligvis også med kirken. Gråhed og uniformitet stammer snarere fra Guds fjende end fra Gud. Derfor har kirken frihed til at udfolde sin frihed og skønhed på samme mangfoldige og afvekslende måde, som vi ser i skabelsen.

Men Guds verden er en ordnet verden, en meningsfuld verden, ikke en kaotisk verden. Derfor er der givet os mål, anvisninger og paradigmer, som vi skal følge, ikke lovisk, men i frihed og kærlighed. Det gælder for det personlige livs vedkommende, og det gælder for kirkens liv.

Det at komme sammen som Guds “hellige, elskede og kaldede folk” er f.eks. vigtigt. Guds folk har altid været et sammenkaldt og forsamlet folk, og at “droppe ud” af de helliges fællesskab er bare ikke noget man gør. Skulle du, som læser disse ord, være en af dem eller på vej til at gøre det, så skynd dig tilbage.

Så er der noget, som heder “apostlenes lære”; det svarer til, hvad vi vil kalde Det Nye Testamente, også det er det vigtigt, at vi bliver fortrolig med og lærer at holde os til.

“Brødets brydelse” nævnes også blandt de ting, som optog og prægede de første kristne. Vi kalder det “nadveren” eller eukaristen, og søndag efter søndag, hver “Herrens dag” kommer kristne over hele

kloden sammen og “mindes Herren” ved “at forkynde hans død indtil han kommer igen”. Også det er vigtigt at holde fast.

Teksten i ApG 2:42 nævner også udtrykkeligt “bønnerene”. Guds menighed er en bedende menighed, en taksigende menighed, en tillidsfuld menighed, en menighed, som kender sin afhængighed af Gud, en bekendende menighed, en forbedende menighed. Alt det, som vi forstår ved at være sammen til gudstjeneste, er til stede her.

“Fællesskabet” nævnes også, og hermed menes ikke kun gudstjenstligt fællesskab, men også socialt, dækkende hele det ansvar vi som brødre og søstre har for hinanden, timeligt som åndeligt.

Nåde-gaver

Når Paulus nævner de forskellige nådegaver, så er gaverne både knyttet til ordets tjeneste til frelse, oplæring og opbyggelse, men også til administrative tjenester og til sociale hjælpetjenester af forskellig art og i forskelligt omfang. Dette viser os det vide spænd, som kirkens liv spænder over. Alle gaverne er nødvendige.

Kirkens liv er ikke kun gudstjeneste i den mere snævre forstand, vi til daglig forstår ved ordet. For kirkens liv omfatter hele livet, således som tilbedelsen af Gud, offertjenesten, vi står i som kristne, omfatter hele livet, den vi giver os selv til med sjæl og krop.

Gudstjenesten i snæver forstand er også vigtig, som vi allerede var inde på i forbindelse med henvisningen til ApG 2:42. Men i dag er der en voksende tendens til at nedtone gudstjenestens betydning og definere kirken ud fra alle mulige andre mødeformer. Og det er en bekymrende udvikling.

Vi arbejder i dag de fleste steder med en “inklusiv” inkludrende kirke; dvs. at alle er velkomne og bydes velkomne i kirken, og det at komme til tro ser man mere som en proces end som noget, som sker fra det ene øjeblik til det næste. På mange måder er det en god udvikling. Men det betyder også, at det skel, som er og bør være mellem “et før” og “et efter”, mellem at “være indenfor” og “være udenfor”, mellem at “være frelst” og være “ufrelst” gradvist forsvinder og udviskes af vor bevidsthed. Og det er knapt så godt, for det er væsentligt set

fra Det Nye Testaments standpunkt.

I praksis har det også den afledte virkning, at vi indretter os efter den kirkefremmedes behov og forudsætninger mere end efter de troendes.

Af samme grund bliver det også nødvendigt at stille spørgsmålet: For hvis skyld og for hvis behov holder vi gudstjeneste? De troendes eller de kirkefremmedes? Måske lyder det i nogle øres som et arrogant og surt spørgsmål. Men ikke des mindre er det vigtigt at forholde sig til det.

Naturligvis ønsker vi, at mennesker skal lære Gud at kende og komme til tro, og vi ønsker, at de skal føle sig velkomne. Vi ønsker heller ikke skubbe dem eller manipulere med dem, men give dem både tid og frihed, og hvad der måtte være af tryk, ønsker vi skal komme fra Helligånden og ikke fra os.

Alligevel må vi fastholde, at menighedens gudstjeneste primært er for de hellige, de troendes skyld.

Det er her, de skal opbygges i troen, vokse i troen, formaneres, opmuntres, styrkes og modnes som kristne. Ingen tvivl om, at sådan så apostlene på det. At der kom en fremmed ind var mere “en hændelse” end det var normen. Men kom en sådan en ind, var han bestemt velkommen, og det var meget afgørende, at alt, hvad der foregik ved gudstjenesten, skete på en sådan sømmelig og ordentlig måde, at han ikke tog anstød, men snarere erkendte, at her var Gud til stede og så faldt på sit ansigt og overgav sig til Gud.

Men ud over de her anførte pejlemærker af hvilke der er flere på Det Nye Testaments sider, men som vi ikke kan få med her uden, at artiklen bliver alt for lang, så er det vigtigt at fastholde, at en stor variationsbredde både er ønskelig og tilladelig, og så dog aldrig større, end at vi altid vil kunne erkende og takke for, at det her var en gudstjeneste, og at vi blev opbygget, vi blev formanede, vi blev trøstet og styrket i vores vandring med Gud, vi mødte Gud, og vi mødte hinanden. En gudstjeneste må derimod aldrig udarte til ren underholdning eller til pjank og pjat for stadig gælder, at “hellighed tilkommer dit hus”. Men vi kommer også til Herrens hus “under glædessang og træder frem for ham under jubel, går ind ad hans porte med takkesang, ind i hans forgårde med lovsange” (Sl 100:2;4).

Denne historie vil få dig til at tro på Gud.

Så frimodigt og kontant begynder Yann Martel romanen "Pi's liv" - der nu er blevet smukt og storslået filmatiseret.

Spørgsmålet er bare, hvilken Gud, læseren eller seeren ender med at tro på - hvis missionen lykkes. Det er hovedpersonen Pi, der fortæller den usandsynlige historie om, hvordan han efter et skibsforslis endte med at tilbringe flere uger og måneder på en redningsbåd alene med en bengalsk tiger, hvor han kæmpede for at overleve - ikke blot tigre-rens angreb, men også sultedøden.

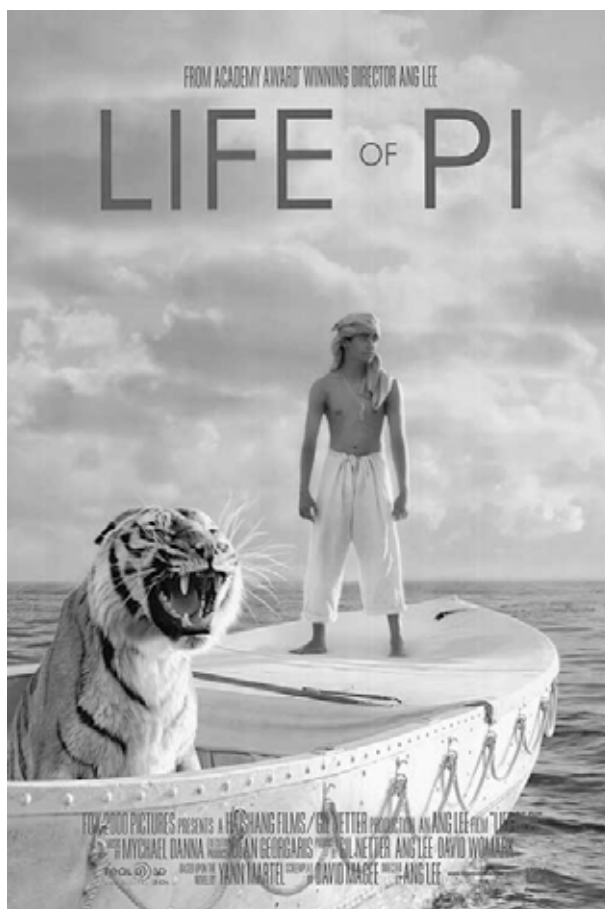
De religiøse overtoner er mange - hele vejen gennem filmen er der refleksioner over religion, spiritualisme og søgen efter Gud. Historien begynder med Pi's barndom, hvor han bliver tiltrukket ikke blot af hinduismen, men også af kristendommen og islam på samme tid. De religiøse lærde fortæller ham, at han må vælge én religion, men Pi kan ikke se noget forkert i at være hindu, kristen og muslim på samme tid. Han finder smukke ting i alle religionerne. På et tidspunkt beder Pi "Tak Krishna, fordi du introducerede mig for Kristus".

Kampen med en tiger

Pi's familie ejer en Zoologisk Have - og da faderen beslutter at emigrere tager de mange af dyrene med om bord på fragtskibet på vej mod Vesten. Skibet forliser og det er her, at Pi, som eneste overlevende ender på redningsbåden, ikke blot med tigreren, men også med en zebra, en abe og en hyæne - her er der nogle uhyggelige scener, hvor kampen mellem dyrene vises meget brutalt.

Kernen i filmen er Pi's forhold til tigreren, der kaldes Richard Parker. Det virker som en uforsonlig og umulig fjende, men tigreren bliver på en ejendommelig måde Pi's redning - og dette had/kærlighedsforhold til tigreren i dens rå natur og vildskab er virkelig godt fortalt. Også her fornemmer Pi Guds forsyn og vink midt i hele tragedien.

Det er på mange måder en visuelt magisk film, som den dygtige instruk-

tør Ang Lee har skabt, en film hvor vi på havet flere gange får denne følelse af Guds både smukke og frygtindgydende skaberværk - hvor filmen løftes op på et transcendent niveau - jo, der er mere mellem himmel og jord - de rationelle forklaringer er ikke tilstrækkelige. Det kan vi som kristne godt bekræfte.

Da Pi til sidst bliver fundet og reddet, så tror man ikke på hans historie om, hvordan han overlevede alene med en tiger. Så Pi begynder at fortælle en alternativ historie - hvor det ikke er dyr, der havner på redningsbåden, men fire mennesker fra fragtskibet - og hvordan de hver især slår hinanden ihjel. Og Pi slutter med at spørge: "Hvilken historie synes du bedst om?" - "Den med tigreren - for det er en bedre historie", udbryder den mand, der har hørt Pi's historie. "Og sådan er det også med Gud", svarer Pi noget kryptisk tilbage (hvordan den bemærkning skal forstås er jeg meget i tvivl om - man sidder med en lidt underlig ulden fornemmelse i munden).

Moderne pluralisme

Det er klart en film, der omfavner den religiøse pluralisme - alle historier har lige megen gyldighed og værdi. Sandheden er ikke identificeret i Jesus men i enhver historie, der tilfredsstiller vore dybeste længsler for mening i en ond verden, uanset om den er rodfæstet i virkeligheden eller den bare er ren fantasi. Det er den bedste historie, vi skal tro på - men om den er sand er egentlig ikke særlig vigtig. Jo, man kan både være hindu, kristen og muslim på samme tid. Vi skal kunne favne det hele med inklusiv tolerance og næstekærlighed. Det er her, at filmens overordnede postmoderne perspektiv bliver problematisk for en kristen, der tror på Jesu proklamation "Jeg er vejen og sandheden og livet; ingen kommer til Faderen uden ved mig".

En tankevækkende og smuk film, der helt klart kan sætte gang i diskussionen om moderne tro og spiritualitet.

Carsten Thomsen

Kønskampen

kønsroller, der udfordrer kirken

Af Louis Nielsen

I forbindelse med “homodebatten” har der sideløbende kørt en debat om ægteskabet og mand/kvinde identiteten generelt.

Herunder har flere ytret sig om “kønsneutrale” ægteskaber og om, at om man vil være pige eller dreng og kvinde eller mand skulle være noget, som den enkelte selv skulle bestemme og altså ikke fastsat ved fødselen som enten det ene eller det andet eller ved de kønsspecifikke CPR numre, som samfundet registrerer en under. Med henvisning til, hvad der allerede finder sted i visse svenske børnehaver, har man også talt om at afskaffe stedordene “han” og “hun” og erstatte dem med det kønsneutrale “hen”.

Herefter skal der heller ikke være særligt drengelegetøj og pigelegetøj, eller nogen forskel i klædedragt. Køn ses ikke her som noget givet og medfødt, men som en social konstruktion, som man kan forholde sig til efter, hvad man føler og selv bestemmer.

Alt dette står i skarpeste modsætning til skabelsesberetningens “ Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem” (1 Mos 1:27).

Dette underbygges yderligere ved beretningen i kapitel 2, som handler specifikt om Evas skabelse ud af Adams side. Således var de skabt og blev de skabt for at være hinandens hjælpere, hinandens komplement og supplement og være det for livet i slægt efter slægt. Samtidigt var der noget symbolsk, billedligt og himmelighedsfuldt ved deres skabelse som to og alligevel ét, noget himmelsk, som afspejler den måde, Gud er til på og peger frem mod den forening af Gud og menneske, som i Kristus sker i kirken, som er Kristi legeme og Kristi brud.

Ægteskabet er noget grundliggende

i skabelsesforholdet mellem Gud og mennesket. Piller man ved det, piller man ved skaberværket selv. Men det har mennesket så gjort siden syndefaldets dage, detroniseret Gud og indsat sig selv på hans plads som universets centrum af hvis vilje og luner alt skal afhænge.

Det er ikke noget nyt; nyt er kun omfanget det tager, og den hastighed med hvilket det sker. Darwinismen har gjort skabelsesfortællingen til en myte, og i vores samfund er det snart ikke tilladt at tro på skabelsen, og nu ændres der ikke alene på Guds stilling i skabelsen men også på, hvordan mennesket opfatter sig selv og indretter sig på i tilværelsen.

Hvor vi er på vej hen, kan vi kun gætte os til, men at det her ikke kan ende godt, behøver vi ikke at være i tvivl om. Virkningerne ser vi allerede i den fragmentering af samfund og familier, som sker lige for øjnene af os. At virkningerne ikke er stærkere endnu, kan vi måske undre os over, for stadig er der mange kernefamilier og mange livslange og lykkelige ægteskaber.

Men Gud er god, og hans miskundhed varer til evig tid. Hans forsyns nåde er der stadig og holder sin hånd over os, men det vil ikke vare ved.

En kollektiv forførelse har sat ind, og vi er blevet bange for at stå ved sandheden. Tænk hvis vi skulle blive kaldt fundamentalister eller værre endnu nazister, eller kaldt snæversynede eller ligefrem “onde”, fordi vi ikke vil følge flertallets mening. Mange, uden tvivl, slutter op om “de moderne tanker”, ikke fordi de forstår dem eller sympatiserer med dem, men fordi de er bange for ikke at være moderne. Det er heri, forførelsen består og heri dens farligste side er gemt.

Magtkampen

Forholdet mand/ kvinde har været problematisk lige siden hin dag, hvor Eva

lod sig forlede af Slangen til at spise af træet, Herren havde forbudt dem at spise af; Eva gjorde det med lukkede øjne, Adam med fuldt åbne øjne, vidende hvad han gjorde. Hvordan og hvorledes placerer Skriften ansvaret hos Adam; ved hans fald kom synden ind i verden og døden med synden.

Skænderier og magtkampe entrede ind i forholdet og har gjort det siden. Som regel har manden vundet i den kamp, og kvindeundertrykkelse har vi set meget til i historien. “Du skal begære din mand, og han skal herske over dig” er mindst lige så meget en forudsigelse af, hvad der vil ske, som en dom.

Det må kraftigt understeges, at i skabelsesberetningens lys, er kvinden lige så meget værd og lige så dyrebare en skabning som manden. Hun ligesom han er skabt i Guds billede. Og som det ofte er med Guds skabning, iklæder han “det svagere” større herlighed end det stærkere. Så på mangan måder er kvinden manden overlegen, idet hun ofte har så mange flere tangenter at spille på. Derfor er hun så uvurderlig en resource for familie og samfund, noget ikke mindst Ordsprogenes Bog understreger. Vi må glæde os over kvindefrigørelsen, som kristendommen har sin store andel i.

Men kønskampen er vi ikke sluppet af med, måske tværtimod. Stadig kæmper mænd og kvinder om ligelighed, men nu af og til med det fortegn, at kvinder skal være mere lige end mænd. Sagen er nu blevet stillet på hovedet, og nogle kvinder er blevet mandehadere, som mænd før har været kvindehadere.

I voksende omfang bevidstgøres nogle kvinder om, at manden kan undværes, så når han har øvet sin del til forplantningen, behøves han ikke mere, han er ikke længere en nødvendig del af familien og slet ikke dens overhoved.

Mere og mere oplever vi et samfund, som kvindeliggøres, hvilket på flere om-

råder er godt, men som også giver anledning til store problemer, som vi kun lige står ved begyndelsen af.

Begge køn mister noget

For i den kamp mister begge køn noget, kvinder ikke mindre end mænd. Hele tiden har meningen været, at vi skal være "mand og kvinde", sådan som vi er skabt. Og betoningen ligger på ligeværd, men ikke på enshed. Både mænd og kvinder er mennesker og tilhører arten menneske, og den ene er ikke noget uden den anden, og fysiologisk fungerer vi uhyre ens, men vi er ikke ens, og vi skal ikke tilstræbe efter at være ens. Kønneutralitet er et forvrøvlet begreb, et naturstridigt begreb, et menneskereducerende begreb, for sådan er vi ikke skabt, og søger man med magt og gennem politisk korrekt tænkning at påtvinge os det, vil det få katastrofale følger.

Bibelens historie foregår under syndefaldets fortegn, men også under Guds forsyns, menneskekærligheds og nådes fortegn. Forholdene er derfor aldrig ideelle, men som regel ikke så slemme, som de kunne være, for Guds nåde har været der og generelt hindret de værste ting.

Som følge heraf har mænd og kvinder levet i rimelig lykke og i ægte kærlighed til hinanden, og for flertallets vedkommende gør de det stadig. Men freden er alligevel ikke sikret; permanente garantier for at kærligheden vil holde og bære "til døden skiller jer ad" gives ikke, faren for skilsmisse truer. For hvem er det nu, som skal bestemme? hvem er det, som skal sætte normen og hvis overordnede vilje skal følges? Ofte i vore dages samfund er det kvinden, og ofte er det til ægteskabets fremme og familiens trivsel bedst, at det er sådan.

Alligevel er manden kaldet til at være "hoved", hvilket i en bibelsk tydning bestemt ikke er det samme som, at han skal være tyrann, og at alt skal tilgodes hans luner. Meningen er, at han skal tage ansvaret på sig og tjene familien. Det kræver modenhed og identitetssikkerhed. Og det er den mulighed, som ofte i et kvindedomineret samfund fratages manden allerede fra drengeårene.

Jeg ved godt, at dette er kontroversielt og er svært at formulere, så det ikke misforstås, men alligevel er det værd at tænke over. Guds vilje, hensigter og formål er altid "fuldkomne" og "gode".

Og lykkelig den, som finder sig til rette med det og lever i det.

Men siden syndefaldets dage har der været et oprør i mennesket mod at følge Guds vilje, og det oprør er ikke blevet mindre, tværtimod er det vokset i styrke og vil nå sin kulmination i endetiden.

I lyset af det kan det ikke undre os, at Bibelens anvisninger på, hvordan ægtefolk skal leve med hinanden både fordrejes og ignoreres, også af kristne. For hvad er meningen med, at "kvinden skal adlyde sin mand" og "manden skal elske sin hustru", endda som "Kristus elskede menigheden og gav sig selv hen for den"? Og hvorfor sættes det ind i en sammenhæng af lydighed mod Kristus, som begge underordner sig?

Paulus' instruktion om ægteskabet er på den måde sat ind under evangeliet og ind under frelseshistorien og er det på sådan en måde, at det kristne ægteskab hverken kan forstås eller leves uden denne henvisning. Men hvor ofte tænker vi på det eller tager det med, når vi taler ægteskab, både det at indgå det og leve i det?

Kristus er kirkens hoved, men han er også den kristne ægtemands hoved. Ægtemanden er således afhængig af Kristus og er det også i sit ægteskab, og det er således også Kristi eksempel og handlemåde, han er kaldet til at følge i sin omgang med sin hustru. Kristus både viser sin menighed omsorg og er suveræn i menigheden. Men hans suverænitet beskrives ikke med magts sprog, men med kærlighedens. Tilsvarende er det i det kristne ægteskab. Manden er hoved, men er skyldig at være det i kærlighed og under kærlighedens direktiver.

Kristi suverænitet over menigheden er absolut; det er mandens over hustruen ikke. Kristus inddrager menigheden i sin suverænitet; det samme gør manden i relation til sin hustru. I praksis betyder det, at han vil overlade afgørelsen i mange af deres fælles anliggender til hende, ofte fordi hun er bedre til det, end han er.

Kommer der kriser, hvilket der uundgåeligt kommer i ethvert ægteskab, fordi både mand og kvinde er syndere, også selvom de er i Kristus, så holder de fast ved kærligheden og forpligtelsen over for hinanden, fordi de underordner sig Kristus. Og er de uenige om noget og ikke kan blive enige, så accepterer de begge, at manden er hovedet, hvilket ikke nødvendigvis betyder, at han får sin

vilje, men at han tager ansvaret for det, som de vælger. Til at have suverænitet hører også muligheden for at overdrage suverænitet, ikke til krampagtigt at holde fast ved, at "det er nu engang mig, som bestemmer".

Ægteskab i krise i kirken

Vi lever i en tid, hvor der er blevet vendt op og ned på alle ting, og det går så hurtigt, at det efterlader alle i forvirring. Ingen får tid til at spørge ind til, om dette virkelig er rigtigt? Havde man tænkt sig om, havde man måske handlet anderledes. Men, at resultaterne langt fra altid har været gode, ser vi dag, hvor problemerne, samfundet står over for, ikke mindst med den yngre generation hober sig op, går i hårdknude og nærmest ikke er til at løse.

Selv i kirken er der problemer. Skilsmisser, ofte efter få års ægteskab, er med sorg at melde ikke så sjældne. For moderne kultur betyder en verdsliggørelse af kirken, at den i stadig voksende omfang tænker som det omgivende samfund og er bange for at tænke og handle bibelsk. Men ægteskabet er en pagt og indeholder som sådan flere af de elementer, som også er grundlæggende i den pagt, Gud har med sit folk. Troløshed i pagten med Gud er en af de synder, Israels profeter fordømmer stærkest. En af Israels sidste profeter omtaler den troløshed i ægteskabet, som var blevet almindelig i Israel, som troløshed i en pagt indgået for Guds Åsyn (se Malakias 2:10-16).

Fra Det Nye Testamente ved vi, hvordan Jesus ser på ægteskabet som et forhold, Gud Herren har indstiftet, og som mennesker derfor i princippet ikke kan bryde. I en falden og syndig verden, må der undtagelsesregler til, men i princippet er ægteskabet mellem en mand og kvinde en livslang affære (se Mattæus Evangeliet 19:1-12).

Ikke alle er egnede til ægteskab. Nogle kalder Gud til at vælge det fra, for andre sker der begivenheder, ofte ulykkelige, som gør, at ægteskabet for dem ikke bliver en mulighed. Men for de fleste gælder, at Gud har bestemt os for ægteskab med alt, hvad det indeholder af fryd og glæder, men også frustrationer og sorger, af forpligtigelser og forsagelser, men også mulighed for at blive opfyldt, mulighed for i stedet for at være to at være et.

Hvor længe, Herre?

Klagesang, når vi ikke oplever svar på bøn - Klagesangene kapitel 3

Der er to grundlæggende spørgsmål, salmister og andre troende i Bibelen altid vender tilbage til. Og det er "hvor længe, Gud?" og "hvorfor, Gud" - det første spørgsmål, vil vi tage fat på i denne artikel og vende tilbage til det endnu mere fortvivlende "hvorfor" næste gang.

Igen og igen lyder det nødråb fra troende i Bibelen. "Hvor længe skal jeg være bekymret i sindet og daglig have sorg i mit hjerte?", spørger David i Salme 13. (Se også salme 6, 35, 74, 79) Og helt fremme i Johannes Åbenbaring lyder det fra de kristne martyrer i kapitel 6:10: "Hvor længe, hellige og sanddru hersker, skal det vare, før du dømmer og hævner vort blod på dem, der bor på jorden?"

Også vi vender ofte dette spørgsmål til Gud. "Hvor længe skal jeg leve med denne sygdom? Hvor længe skal jeg lide i dette ægteskab med en uforstående ukærlig mand? Hvor længe skal jeg gå arbejdsløs? Hvornår svarer du min bøn om min datters frelse? Hvorfor griber du ikke ind, Gud? Hvorfor svarer du ikke, når jeg beder. Hvorfor forbliver du tavs?"

At vente er utrolig svært - især for os, der lever i en kultur, hvor vi er opdraget med at få alting lige nu og her. Instant er løsordet. To sekunder er en evighed, når man venter på svar på en google-

Af Carsten Thomsen

søgning. At vente i en kø er os en rædsel, fordi vi synes vi spilder tiden.

Og når vi taler om vort forhold til Gud gribes vi ofte af en vis utålmodighed, fordi vi ikke ser noget bønnensvar lige nu og her. Så ofte må vi vente på et svar - ja, vi tvivler på, om Gud nu har hørt os, om han nu er den trofaste og kærlige Gud, som han siger, han er, eller han måske er vred på os, fordi han ikke svarer vore bønner, eller svarer dem på en måde, vi ikke ønsker eller regner med. Har jeg gjort noget galt?, er et nagende spørgsmål i denne ventetid. Vi kan omvendt måske også bare blive apatiske, ligeglade, opgive håbet.

Vi kan lære meget om klageråbet "hvor længe, Gud?" af den "grædende profet" Jeremias, der er forfatter til Klagesangene - den mørkeste bog i hele Bibelen. Bogen er nedskrevet efter ødelæggelsen af Jerusalem i 586 før Kristus, lige efter at byen var blevet indtaget af babylonerne og de fleste af byens indbyggere var blevet ført bort i fangenskab.

Der var kun en lille gruppe mennesker tilbage i byen og der herskede en overvældende sorg og lidelse midt i den na-

tionale katastrofe. Murene var revet ned, husene lå i ruiner, gaderne lå øde hen, og der var en stor hungersnød i byen. Byen sammenlignes i starten af kapitel 1 med en enke, der har fået frarøvet sin mand og børn, hun er hjælpeløs, uden venner, forsvarsløs. Ingen trøster hende. Det er ikke blot babylonernes ydmygelse, eller tabet af nationernes symboler, konge og paladser, eller sulten og hjemløsheden, som Jeremias klager over - men mere alvorligt tabet af Gud selv.

Folket har jo svigtet Gud, været ulydige mod Herren og nu falder dommen efter at Gud i årevis har ventet tålmodigt og advaret folket. Profeten skriver, at Herren har forladt alteret og det allerhelligste, templet er blevet vanhelliget af hedninge, sabbaten og helligdagene er glemt og bliver ikke mindet, ingen læser loven op mere. De var uden præsteskab og åndelig ledelse.

I kapitel 3 introducerer profeten sig selv: 3:1 "Jeg er manden, der har oplevet disse lidelser".....Han føler, at Gud har drevet ham ind i mørket. Gud har vendt sin hånd imod ham. Han er som en død, som en fange, der er i lænker og sidder i mørket. Gud er som et vildt dyr, der angriber ham. Gud skyder pile efter ham. Han bliver latterliggjort. I vers 18 er det

slut: "Jeg siger: Mit livsmod er tabt, jeg har intet håb til Herren".

Jeremias er frem for alt bundærlig i sit klageråb til Gud. Han lægger hele sin og folkets situation frem for Gud. Minder Gud om, hvordan folket og han selv er ramt af byens ødelæggelser. Han har svært ved at kapere det. Havde han ikke selv trofast forkyndt sit doms-budskab, som Gud havde givet ham - men takken var, at folket håned og bagtalte ham. Han blev pisket, lagt i blokken, nægtet adgang til templet, han måtte på et tidspunkt gå under jorden og flygte for at undslippe kong Jojakims vrede.

Det er i disse omstændigheder, at Jeremias' ord om at vente og håbe på Herren falder. Er det ikke vidunderligt, at Bibelen er så realistisk? Dette er en af de mest mørke bøger i hele bibelen. Den begynder i mørke og ender i mørke.

Men i det midterste kapitel 3 er der en lille sprække af håb....."måske er der håb" lyder det i vers 29. Ikke et håb, der triumferende overskygger alt, men en lille sprække, hvor lyset trænger ind i mørket og som gør, at profeten alligevel kan fastholde troen på Gud og vente på ham. Og når det kan fastholdes i den mest ekstreme situation, så giver det også os håb, og det udfordrer os.

Jeremias klager ikke kun i dette afsnit selvom det fylder det meste. Han stopper op og minder sig selv om nogle vigtige ting, der giver perspektiv til hans venten.

1. Guds karakter: Trofast, barmhjertig, kærlig

Jeremias minder først og fremmest sig selv om, at Gud ikke har ændret karakter på trods af alt det, der er sket med Jerusalem og med ham selv.

Men dette lægger jeg mig på sinde, derfor vil jeg vente:

Herrens troskab er ikke hørt op, hans barmhjertighed er ikke forbi, den er ny hver morgen; din trofasthed er stor.
(Klagesangene 3:21-22).

Derfor vil jeg vente. Når vi venter på svar på bøn, når vi venter på at blive befriet fra sygdom eller en anden lidelse i vort liv - så er det utroligt vigtigt, at vi får det rette perspektiv på hvem Gud egentlig er

Når vi venter, er Gud i gang med at udvikle i os karaktertræk, som er hans egne: tålmodighed, udholdenhed, tillid, medlidenhed.

- i bund og grund. For i en venteposition begynder vi at stille spørgsmålstejn ved, om Gud nu også vil os det bedste. Eller om han hører os, om han er interesseret i vore bønner. Vi kan føle, at vi taler for døve øren. "Selv når jeg skriger om hjælp, afviser han min bøn. Han spærrede mine veje med kvadersten og gjorde mine stier krumme", lyder klagen fra Jeremias i vers 8 og 9.

Men noget af det vigtigste at blive ved med at minde sig selv om er, at Guds grundlæggende karakter ikke forandrer sig. Hans trofasthed er den samme. Hans barmhjertighed ophører ikke.

2. Gud ønsker at vi vokser åndeligt og styrkes i troen på ham

Vi kender det fra børn. Hvis de fik alt det de pegede på nu og her, så kunne de slet ikke kontrollere det - ja, de kender ikke konsekvenserne af deres ønsker, de ville blive alt for forkælede. Lidt på samme måde er det vel med os mennesker.

Det er ofte når vi venter, at Gud virkelig er i gang med at udvikle i os karaktertræk, som er hans egne; tålmodighed, udholdenhed, tillid, medlidenhed. Vi er i Guds skole, når vi venter - her hvor vi bliver nødt til at holde fast på Guds Ord og hans løfter på trods af erfaringen.

Der er en del af os, som er utrolig optaget af, at vi får gjort noget, at vi ser resultater, at vi er aktive og bliver en suc-

ces på flere og flere områder af vores liv. Men i vort forhold til Gud handler det ikke blot om at gøre, men i højere grad om at være. Gud har masser af tid, mens han er igang med at forme os om til hans søns billede. Det er noget, vi ikke selv kan klare. Der har vi brug for Guds rytme, hans timing, hans hånd på os, der enten holder os tilbage eller driver os frem.

Derfor siger Jeremias i vers 26-30:

*Det er godt at vente i tavshed
på Herrens frelse,
det er godt for en mand
at bære åg i sin ungdom;
han skal sidde ensom og tavs,
når Herren lægger det på ham,
han skal ligge med munden i støvet,
måske er der håb!
Han skal vende kinden mod ham,
der slår ham,
han skal mættes med spot.*

Her beskriver Jeremias den grundlæggende holdning vi skal have i ventetider - i tider med modgang og isolation - at sidde alene i tavshed, ensom, at mærke modgangens åg på skuldrene tynde sig ned, tynget helt ned til den beskidte jord, hvor ens mund er presset mod jorden, så man intet kan sige.

Og sværest af alt at vende kinden til dem, der så slår ham, mens han ligger ned. Ydmygende - men det er "godt", siger Jeremias. Det lyder mærkeligt i vore ører.

Der er noget man må lære i ungdommen - noget i os må knuses på det tidspunkt, så vi vandrer mærket af, at vi har underkastet os Gud.

En utålmodighed i os, der må betvinges. Josef måtte erfare det. Gud arbejdede med hans karakter på et dybt og meget smertefuldt plan. Det virker som om Gud har glemt Josef - men han arbejder i ham. Alt det han kom ud for i Egypten lærte han at vente i tavshed på Gud. Utålmodigheden i ham blev kvalt. Hans trang til at hævde sig, som han gjorde i sin ungdom over for sine brødre. Han blev villig til at vente.

Vi lægger vægt i denne artikelserie på vor frihed til at klage til Gud og bringe alt frem for ham. Men der er også tidspunkter, hvor vi må stoppe med vores "hvor længe, Gud?" - der er tid til tavshed. At være stille over for ham.

Ofte er det Gud, der må vente på os. Vente på, at vi er klar til at lytte til ham. For vi har ofte stå travlt med at nå en masse i dette liv, men hvor meget lytter vi og venter vi på Gud? At lytte rigtigt skaber afklaring, renselse, en samling om det væsentlige. Fokus.

Ikke kun tavshed er vigtigt, men måske endnu mere en bestemt holdning over for Gud - en ydmyghed og bøjen sig ind under Guds vældige hånd. At blive stille her.

Gud er ofte tror jeg langt mere interesseret i andre ting end lige altid at besvare vores påtrængende spørgsmål - han er i gang med at sikre os, at vi har tillid til ham, at nære vores tro og ønske om at følge ham. Gud fortæller os en masse om ham selv, hvem han er, så vores svar mens vi venter må være at bøje os i ærbødig tilbedelse af Ham som den suveræne, herlige og skønne Gud, han er.

Aller sværest er det her at vende den anden kind til. Hvad skal det nu gøre godt for? De andre er succesfulde, de

behøver ikke at vente men synes at få alting her og nu på et sølvfad. Hvorfor sker der ikke noget i mit liv? Hvorfor skal de være sunde og raske og rige, mens jeg kæmper med helbredet, terminen og problemerne i mit ægteskab? Deres succesfulde liv er som en hån og spot mod os, når vi venter i støvet.

Hvordan kan vi tage imod dette og stadigvæk fastholde troen på en Gud, der ønsker os det bedste, en kærlig Gud?

3. Gud er i kontrol med vort liv

Det kan vi kun, når vi ved, at Gud ikke glemt os. Jeremias siger i vers 31-33:

*For Herren forstøder ikke for evigt;
nej, selv når han kuer,
forbarmer han sig i sin store troskab;
det er ikke af hjertet,
han mishandler og kuer mennesker.*

Gud har ikke glemt os. Han forstøder ikke for evigt. Han er der stadig i vore liv og ønsker at forme os og gøre os mere tillidsfulde til hans forsyn over vort liv.

Det, der sker i vore liv er ikke tilfældige hændelser, ikke planløse meningsløsheder - det ser sådan ud, når en katastrofe rammer - en bliver skyllet væk af tsunamien, en anden to meter væk overlever.

Det er vanskeligt at tale om i en falden verden. At Gud "prisgiver" folk til deres lyster er en forfærdelig ting, ondskaben råder stadig i verden, alt for meget synes vi. I stedet for at fortvivle, må vi minde os selv om, at også onde og svære ting i vort liv altid sker inden for rammerne af Guds suverænitæt, hvor meget det end forbliver et mysterium for os.

*Når mennesket krænkes i retten, s
er Herren det så ikke?*

*Hvem taler, så det sker,
uden at Herren har befalet det?
Udgår ulykke og lykke
ikke af den Højstes mund?*

Sådan taler Jeremias i vers 37 og 38.

Det kræver en selvstændig artikel (eller 10 artikler mindst) at forklare disse vers til bunds, og alligevel vil vi stå tilbage med mange spørgsmål. Ulykke, der udgår af den Højstes mund? Herrens tugt bliver der talt om i Bibelen, men de færreste af os tror på det - at smerte, lidelse - ja, selv onde ting gjort af onde mennesker - kan være med i Guds plan i vore liv og i hans store frelsesplan.

Da Paulus har gennemgået Guds veje med Israel kan han til sidst kun udbryde: "Hvor uransagelige er hans domme, og hvor usporlige hans veje! For »hvem kender Herrens tanker, eller hvem kan være hans rådgiver? Hvem har givet ham noget først, så han må gøre gengæld?« Thi fra ham og ved ham og til ham er alle ting." (Rom. 11:34-36).

Dette burde kalde på den dybeste ydmyghed hos os - med ting, der sker i vore liv - når vi venter og venter og intet synes at ske. Gud bekymrer sig om vores liv langt mere end vi går rundt og tror. "Ser Herren det så ikke?" - Jo, han gør. Det er den evige Gud, der rækker ned til den enkelte. Selv hver lille spurv tager han sig af, hvor meget mere ikke os, som han døde for og gav sit liv for. Han ønsker virkelig, at hans vilje bliver udvirket i os - også selvom vi ikke får den åbenbaret som et stort neon-skilt. Han kalder os derimod til at holde ud, skabe tålmodighed i os, udholdenhed. At vi vandrer i overensstemmelse med den vilje han har åbenbaret for os - i sit ord - for derigennem forbereder og udruster han os til opfyldelsen af sin hemmelige vilje og plan.

Filmatiseringen af J. R. R. Tolkiens Hobbitten har været længe undervejs. Flere instruktører har været inde over projektet, men til sidst faldt det tilbage på Ringenes Herre-instruktøren Peter Jackson - og det blev besluttet at lave en ni-timers-trilogi à la Ringenes Herre - selvom Hobbitten er en langt mindre roman (omkring en sjettedel) end Tolkiens store fortælling om Midgården.

Tolkien skrev Hobbitten i 1937 til et yngre publikum - det er en eventyrfortælling om jagten på troldenes guldskat, der bliver bevogtet af dragen Smaug.

“Børnebogens” popularitet gjorde, at Tolkien kunne fortsætte med en voksenudgave af universet og give det det helt store episke vingefang, som vi finder i Ringenes Herres ultimative kamp mellem det gode og det onde - om herredømmet over hele fantasi-universet.

Peter Jackson har da også skelet til denne forskel. Der er mere falden-på-halen komedie og spøjse optrin, som man ikke finder i Ringenes Herre. Men helhjetet er det ikke - de uhyggelige og voldelige scener er der også - så et yngre publikum er ikke det, der sigtes efter alligevel.

Med filmatiseringen har man forsøgt at brede fortællingen i Hobbitten ud, så den bliver en større episk fortælling end Tolkiens udgave. Vi får se om det holder med de næste to film i vente. Det tager i hvert fald en del tid, før “Hobbitten: En Uventet Rejse” kommer ud over rampen. Men når først vi er på rejse med hobbitten Bilbo, de 12 dværge og troldmanden Gandalf, så bliver man godt underholdt. Og jeg kom da til at holde mere af filmen, da jeg så den anden gang på dvd.

Jeg har ikke set filmen i 3D, så det kan jeg ikke udtale mig om - men det er ærgerligt, at der i denne omgang er endnu mere computergrafik - det er i nogle scener alt for meget - som at se et computerspil i lange sekvenser.

Det er svært ikke at sammenligne den med Ringenes Herre - og her må man blot sige, at Hobbitten er og bliver lillebror - og det er også ok. Vi er stadig i Tolkiens univers. Bilbo er der (i en yngre udgave - fortællingen foregår ca. 60 år før handlingen i Ringenes Herre), sammen

med Gandalf, Elrond og Galadriel - så vi føler os hurtigt hjemme. Og selvfølgelig flere nye helte og skurke.

Tre temaer i Hobbitten

Der er da også flere velkendte temaer, som går igen. Vi vil i en artikel i et af de kommende numre se nærmere på Tolkiens Hobbitten, og hvordan hans kristne livssyn spiller en stor rolle i historien. Her vil jeg blot kort nævne et par temaer, der er værd at lægge mærke til:

Fristelser: Rigdom og magt har altid været to af menneskehedens største fristelser. I Ringenes Herre, fokuserede Tolkien på begæret efter magt over andre, som Ringen fristede med - “The Ring to rule them all”. I Hobbitten får vi et glimt ind i, hvordan rigdom har magt over hjerterne - både for dværgene, for elverne, for en drage, og selv en overgang for en hobbit. “For kærlighed til penge er roden til alt ondt”, som der står i 1. brev til Timotheus. Den guldskat som dværgene mener er deres, og som dragen Smaug nu har i sin besiddelse. Hvem kan styre at få denne store skat som sin ejendom? Penge korrumperer - og det gør de i den grad i Hobbitten.

Rejsen: Ligesom i Ringenes Herre, så handler historien meget om Bilbo's forvandling, da han bevæger sig uden for sin “comfort zone” i sin hyggelige hobbit-hule og beslutter sig for at hjælpe dværgene med at finde skatten. Først modvilligt og beklagende, men senere

med en mere resolut holdning. “Verden er ikke i dine bøger og kort. Den er derude”, siger Gandalf til Bilbo på et tidspunkt og peger dermed på, at der er et større formål med Bilbo's liv, som er knyttet til en større kamp mellem det gode og det onde. Og der kommer til at ske en forvandling med den kære Bilbo, når han prøver sig selv af og udviser mod og mandshjerte og uselvsk hjælper næsten - og kommer ind i kampen. Det er et af Tolkiens hovedtemaer - og det er tydeligt, at filmen også gør meget ud af dette.

Forsynet: “Ved et mærkeligt tilfælde kom Gandalf en morgen”, står der i starten af Hobbitten. Ja, mærkeligt tilfælde...eller? For meget af det, som synes tilfældigt viser sig at være en del af en større plan og formål. Tolkiens tanker om Guds forsyn i hans store frelsesplan er et tema, der også genkendes i Hobbitten. Gandalf fornemmer den hele tiden, at der er mere på spil i de såkaldte tilfældigheder - uden dog helt at kunne gennemskue, hvad tingene betyder - han fornemmer også ondskaben bag ved nogle af tingene, hans sjette sans er hele tiden rettet mod dette Forsyn, der kaster lys ind over de mørke begivenheder. Ting, som har været bestemt til at ske hele tiden.

Så er man til et klassisk eventyr, så skal Hobbitten ses. Det er ikke Ringenes Herre, men det er stadig Tolkiens univers og Peter Jackson's fortolkning af samme.

Carsten Thomsen

Når drømmen om et barn brister

Af Astrid i Hjøllum Christensen

Barnløshed er i et problem for rigtig mange par. Og det er et svært dilemma. De fleste drømmer og håber på en dag at skulle være forældre. Og mange tager det også som selvfølgeligt, og havde ikke forestillet sig, at de nogensinde skulle komme i den situation, hvor de skal tage stilling til, om de ønsker hjælp til at blive gravide og få børn. Vi har vel også en vis følelse af, at det er vores ret som mennesker. Men man kan pludselig blive en af dem, hvor det ikke gik så let.

For andre kan det med børn forløbe meget let. Lige efter bogen og lige efter drømmen. Men det gør ikke, at vi ikke bliver nødt til at forholde os til, at verden ser anderledes ud for nogen. At for nogle er det med graviditet og børn forbundet med megen smerte og lidelse.

Også med vores kristne tro bliver vi nødt til at forholde os til barnløsheden. Der er mange niveauer, vi skal forholde os til. Vi skal først og fremmest forholde os til, at det er utrolig smertefuldt at lide af barnløshed. Vi må forholde os til, hvad det gør ved os, hvis det er mig, der bliver ramt. Og hvad gør det ved vores næste, hvis det er dem, der bliver ramt? Hvordan kan jeg som enkelt person være med til at støtte og styrke den ramte? Derudover er der en række etiske overvejelser, man bør gøre sig, hvad enten man er ramt eller ej. Videnskaben kan meget i dag – den kan rigtig meget. Men kan vi som kristne være med til hele pakken? eller er der områder, vi må tage afstand fra? Hvordan forholder vi os til IVF behandlinger, ægdonation, æg sor-

tering, sæddonation, og reagensglasmetoder?

I denne artikel vil jeg have fokus på, hvordan det opleves at være barnløs? Hvordan kan vi som kristne mennesker være en støtte for de barnløse? Hvordan forholder Gud sig til lidelse? Og i næste artikel vil jeg forsøge at skrive om overvejelser i forhold til hvor langt vil vi gå i forhold til behandlingen af barnløshed?

Jeg kan ikke ud af egen erfaring fortælle om, hvordan det opleves at være barnløs. Jeg har aldrig selv prøvet det, og jeg har aldrig selv haft svært ved at få børn. Men jeg har igennem mit liv og arbejde mødt mennesker, der har været ramt pga. barnløshed.

Så når jeg skriver om dette emne, skriver jeg på ingen måde som ekspert. Blot som medvandrer i andres liv, og som en kristen, der gør mig nogle overvejelser omkring vores videnskab, omkring hvor langt vi i virkeligheden, har mulighed for at gå i dag.

Dermed bliver det ikke en artikel med nødvendigvis rette videnskabelige svar, da jeg ikke har nogen som helst faglig viden, der gør mig i stand til at skrive i dybden om emnet videnskabeligt. Men jeg mener godt, at både du og jeg ud fra folkelig viden kan danne os en mening/holdning til hvor langt vi vil gå.

At barnløshed er tungt, er der vist ingen, der vil sætte spørgsmålstegn ved. De fleste forestiller sig et liv med børn. Nok skal man tage en uddannelse, få job, finde partneren i livet, giftes, og så kan man begynde at tænke på børn. Men de fleste forestiller sig, at de en dag skal leve som familie med børn.

At opdage at man ikke kan få børn på normal vis, er for de flestes vedkommende forbundet med chok og stor smerte. Man havde en forestilling og den brast. Man havde en forestilling om en sund krop, der kunne levere babyen. Mange føler sig svigtet af deres krop, og er man kristen kan man også føle sig svigtet af Gud.

For mange par er ufrivillig barnløshed forbundet med alvorlige psykiske og sociale konsekvenser. Mange kommer i tvivl om meningen med selve livet og bliver ramt af depression. Ofte er der store og voldsomme følelser på spil, såsom sorg, vrede, frustration, svigt, jalousi og fortvivelse.

Hvis det kun er den ene part, der har nedsat frugtbarhed, kan man føle skyld og foreslå ens partner at finde en anden at få børn med. Nogle – især kvinder, oplever endda at have selvmordstanker, og nogle ender også med at begå selvmord.

For rigtig mange kommer parforholdet på prøve, det kan give nogle skår, der er svære at hele. Der kommer ubalance i intimiteten i forholdet, og det kan være svært ikke at lade alt dreje sig om at lykkes med at blive gravide. Der kan opstå tabu emner, såsom følelser af vrede, sorg, svigt, frustration og en følelse af at være mislykket.

Disse følelser kan være svære at rumme i parforholdet, og det kan være svært at få snakket om. Hvilket kan gøre, at hver især bliver enormt ensomme i deres sorg. Det er helt normalt, at man reagerer meget forskelligt på barnløsheden. Men det kan også gøre, at man kommer endnu længere væk fra hinanden.

Ufrivillig barnløshed belaster både manden og kvinden. For mange bringer barnløsheden dem ud af takten med vennerne, der begynder at få børn. Og det kan give parret en følelse af uønsket isolation og udelukkelse fra omgangsskredsen. Det kan også blive uudholdeligt for nogle at være sammen med venner med børn. Sorgen er livslang, fordi vennerne får børn. Og senere får vennerne også børnebørn. Der ligger en enorm sorg i ikke at kunne reproducere sig selv, ikke kunne give sine forældre børnebørn og ikke kunne give partneren drømme barnet. Og i sidste ende kan parforholdet ende med en skilsmisse.

Nye forventninger til livet

Alle par oplever ufrivillig barnløshed som en udfordring, de gerne ville have undværet.

Der er dog nogle par, der også oplever, at det giver dem gode og væsentlige samtaler om livet, og hvad det skal bruges til. For nogle giver det dem mulighed for at få samtaler, som er dybe, og som måske først ville komme langt senere i livet.

Fordi barnløsheden bliver en fælles udfordring, de skal have bugt med, de skal komme overens med. Nogen oplever derfor, at parforholdet bliver styrket, og at de får større kærlighed til hinanden. For nogle skaber det også nye forventninger til livet. Hvis drømmen om barnet ikke går i opfyldelse, er der nogle, der skifter kurs i livet. Om end sorgen altid vil være der, er der nogle par, der formår at bruge deres liv på oplevelser og projekter, som giver mening ind i deres liv. Og som binder dem tættere sammen som par.

Hvis man selv er ramt af barnløshed, og det fylder negativt i ens liv, er det godt at snakke med andre, der oplever det samme. Det kan være en lettelse at opleve, at man ikke er alene om de følelser, man bærer rundt på.

Det er godt at snakke med sine nærmeste om det. Pårørende og venner kan være en stor støtte og opmuntring. Man skal dog tænke på, at det kan vare mange år. Så man har brug for at snakke med dem, som kan holde til at være en støtte i den lange periode, det kan tage. Det kan være udmattende, hvis man skal dele sine oplevelser og tanker med alle.

Derudover kan det være godt at beslutte sig på forhånd, hvor langt i

behandlingen man vil gå. Hvor mange forsøg vil man give det. Det er godt at forsøge at fokusere på andre ting imens det står på end barnløsheden.

Vi som kristne er ikke skånet imod at blive ramt af livet. Derfor vil vi møde mennesker på vores vej, der har oplevet dette. Eller måske bliver vi selv ramte. Smerte, sorg og lidelse er en uundgåelig del af livet, som kan være meget svær at forklare. Men vi bliver nødt til at forholde os til det. Spørgsmålet bliver derfor, hvordan vi møder vores næste på vejen? Hvordan kan vi være en støtte – en medvandrer i den barnløses liv?

Det er vigtigt at kunne rumme parrets følelser i hele spektret – også de følelser, der virker voldsomme på os. Det er vigtigt, at man som udgangspunkt ikke vurderer de følelser, der er, om de er rigtige eller forkerte. Det er følelser, der fylder lige nu. Men det er ikke ensbetydende med, at det er de samme følelser, som er der i morgen.

Det er vigtigt at være åben for, at nogle dage fylder barnløsheden meget, og andre dage fylder det ikke. Ofte føles det at være barnløs som at køre i en rutchebane rent følelsesmæssigt. Man skifter fra håb til håbløshed til håb igen.

At lytte og hjælpe

Man skal passe på at være ekspert på andres liv som ven eller pårørende. Som udgangspunkt må man være mere lyttende end snakkende. Og ikke komme med gode råd. Man kan evt. spørge hvad vedkommende har brug for?

Det kunne være en biograftur, en tur på cafe, en middag eller bare en snak om alt muligt andet. Spørg om der er noget, man kan bidrage med, så det bliver lidt lettere at bære. Man kan ikke tage smerte fra mennesker. Men man kan være sammen med mennesker i magtesløsheden og i håbløsheden.

Man kan sørge med dem, man kan græde på deres vegne, og man kan være med til at løfte dem frem for Gud i bøn. Man skal være opmærksom på, at det er ikke altid, hvis man har meget smerte i sit liv, at man oplever, at det at blive bedt for, giver nogen lindring. Man kan føle sig så svigtet af Gud, og hvis kristne ”kun” tilbyder at bede for en, så kan man med megen smerte opfatte det overfladisk. Så man skal vise respekt, hvis folk siger nej tak til at blive bedt højt for.

Men det betyder ikke, at man ikke i det stille kan bede for dem.

Jeg hørte engang en sige, at man i menneskers smerte kan være det vikarierende håb for Jesus. Det synes jeg, er meget fint sagt. Vi kan som kristne være med til at løfte andre op, fordi vi har Jesus i os. Fordi Han lever igennem os. Og Jesus bringer budskabet om fremtid og håb. Han er i sidste ende vores eneste og bedste trøst i smerte. At være det vikarierende håb for Jesus kræver, at vi beder Jesus om at give os Hans visdom og Hans kærlighed til mennesker. Det kræver også, at vi selv tør mærke andres smerte. At sætte os oprigtigt ind i hvordan andre har det. Og være trofaste i forhold til vore medmennesker.

Smerte er utrolig svært for os mennesker at forholde os til. Og nogle gange er svaret, at vi ikke har noget svar. Gud er almægtig. Han har skabt universet, og alt der er i verden. Han har skabt træerne, dyrene, bjergene, fiskene, havet og menneskerne.

Vi mennesker forstår i virkeligheden meget lidt. Det, vi må forstå, er Guds almagt. At vi må overgive os til hans suveræne almagt. At vi må tro og stole på Ham på trods af, hvad der sker med os. Himmels veje er ofte skjulte og derfor uransagelige for dem, der bor på jorden. Men vi må have tillid til Guds omsorg for os og for dem, vi vandrer sammen med. Og tillid til, at Han fører os sikkert frem til sit vidunderlige endemål. Menneskers liv er i hans gode og sikre hænder.

Vi er en del af en syndig verden, og i den syndige verden vil lidelse og smerte være en del af den. Og det er meget svært at komme med et svar, der giver mening ind i lidelsen. Hvorfor nogle skal kæmpe med barnløshed, og smerten det giver?

Der er ikke andet svar end, at det er en del af livet. Men Gud har lovet, at han en dag genopretter alt. En dag vil al smerte og lidelse være væk, og vi skal være sammen med ham i evigheden. En ting er sikkert, Gud er ikke ligeglad. Han er der midt i håbløsheden og afmagten.

Hvis vi kan kommunikere Guds almagt til mennesker og den tryghed, der ligger i den, er vi noget et godt stykke på vejen i forhold til at være levende og trofaste medvandrere med den lidende. Hvad enten det skyldes barnløshed eller anden lidelse.

Fra Helvedes Blækhuis!

Brev 1: Djævelen udnytter trivl og uvished

Af Louis Nielsen

Vi er i krigens tid, og Malurts "patient" er i usikkerhed om, hvorvidt han vil blive indkaldt til militærtjeneste eller ej, og usikkerhed er noget, Fristeren kan gøre brug af.

Fangegarn glæder sig: "Vi ønsker", skriver han, "at han må svæve i den størst mulige uvished, så hans sind kan fyldes af modstridende billeder af fremtiden, som allesammen vækker håb eller frygt. Der findes ikke i det menneskelige sind så gode barikader mod Fjendens angreb som uvished og ængstelse. Han vil have, at menneskene er optaget af, hvad de foretager sig; vor sag er at sørge for, at de spekulerer på, hvad der skal ske med dem".

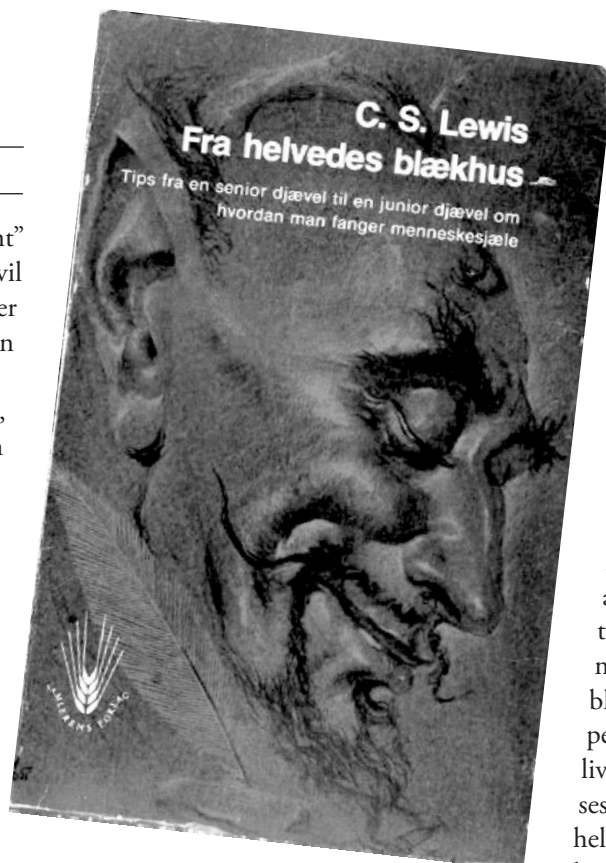
Retten til at bestemme selv

Lewis kommer her vidt omkring nogle meget dagligdags fænomener, så dagligdags, at vi sandsynligvis slet ikke bemærker dem.

Som mennesker er flest, vil vi helst have kontrol over situationen, helst vide langt ude i fremtiden, hvad der skal ske med os. Selvbestemmelsesretten over vort liv og vor tid er noget, vi værner om. Fra barnsben vil vi have kontrol, vil være "vort livs kaptajn", have det "my own way", bestemme selv.

Det gælder ikke mindst den vestlige civilisations moderne menneske, som er opdraget til selv at skulle bestemme og vokset op med legio af valgmuligheder.

Vi konstruerer selv virkeligheden, og virkeligheden er, som vi konstruerer den, tror vi da! For der er alligvel mange ting, som er givne vilkår, som vi ikke kan ændre på. Uforudsete hændelser dukker op her og der, og tviger os til at forholde

os til dem. Hvor forudseende vi end er, og hvor meget vi end har gjort for at sikre os mod dette eller hint, slår det ofte fejl.

Og så hader vi tomgangsfølelsen, hader opbrudsstemningen forbundet med at bevæge os fra en position i livet til en anden, især når den sidste er uvis og er os ubekendt. I disse situationer har vi meget svært ved at samle os om meget andet end vor indre uro, og vi trækker os ind i os selv og er meget lidt tilgængelige hverken for Gud eller for mennesker.

Svagt erindrer vi måske Herrens løfte til os om, at "som din dag er, så skal din styrke være", som fortæller os, at Herren sender os sin styrke og hjælp proportionalt med, hvordan dagen er, ikke omvendt.

Advarsel mod bekymring

Jesus advarede os mod at bekymre os for dagen i morgen og koncentrere os om dagen i dag, og med et glimt i øjet, tror jeg,

føjede han til, at ingen af os kan ved at bekymre os føje så meget som en dag til vort liv. Gammeltestamentlig visdom og livserfaring råder os til at "stole på Herren og gøre det gode, så kan du bo trygt i landet. Og fjør salmisten til: "Find din glæde i Herren, så giver han dig, hvad dit hjerte ønsker. Overgiv din vej til Herren, stol på ham, så griber han ind" (Salme 37:3-5).

Jakob udfordrer os i sit brev mod at tro på den vildfarelse, at vi autonomt og enerådigt råder over vor tid: "Og nu I, som siger: "I dag eller i morgen vil vi rejse til den og den by og blive der et år og drive handel og tjene penge. I som ikke aner, hvordan jeres liv er i morgen; I er jo kun en tåge, som ses en kort tid og så svinder bort. I skulle hellere sige: "Hvis Herren vil, så skal vi leve og kan gøre det eller det".

Jesus sagde også: "Kom til mig, alle I, som slider jer trætte og bærer tunge byrder, og jeg vil give jer hvile. Tag mit åg på jer, og lær af mig, for jeg er sagtmodig og ydmyg af hjertet, så skal I finde hvile for jeres sjæle. For mit åg er godt, og min byrde er let".

Djævelen udnytter vor frygt

Nu er der mange ting i livet, som må være planlagt, og sådan ser det også ud til at være bestemt fra Himlens standpunkt. Planlægning som sådan er ikke forkert. Men sådan, som vi er med en falden, afvejen natur, bliver mange gode ting let til afguder for os. Og her er det, at Helvede kan se en mulighed.

Kan Helvede få os til at miste fatningen og koncentrationen, fordi vi er optaget af og urolige over ting, som vi har mistet kontrollen over, og som vi i sagens natur ikke kan vide, hvordan de vil udvikle sig, så vi glemmer og forsøm-

mer det, som er Guds vilje for os i dag og i morgen, så har Helvede vundet en sejr.

Er vores opmærksomhed rettet mod Gud, vore hjerter vendt mod ham og vi lever og vandrer i åbent land med Gud i tillid til Ham og i tillid til, at hans vilje med os altid er god, så behøver vi ikke kende fremtiden, og behøver ikke at bekymre os om den. Så tør vi gøre det, som vore hjerter tilskynder os til at gøre i dag og ikke holde os tilbage, fordi vi er usikre på, hvad der kan ske i morgen eller i overmorgen.

Frimodighed til livet

Det er det vidunderlige ved kristentroen, det at den giver "frimodighed til livet". Jesus sagde igen og igen til nødstedte mennesker, han traf på sin vej "Vær frimodig!" Det siger han også til os. Salmedigteren K.L.Aastrup har sagt det så godt i salmen "Guds egen kære Søn", hvor han beskriver, hvad det betyder for os at have Jesus for os hos sin Fader i Himlen::

*Det trøstes jeg da ved,
det er i dag min fred;
dermed har han mig givet
frimodighed til livet
og taget fra mig sorgen
for natten og imorgen"*

Hvad vi glemmer er at drage evangeliet, det gode budskab om Jesus, ind i dagligdagen og lade det gælde og dække hele livet, ikke kun en snæver del af det.

Jesus er opstanden, og han er levende og nærværende, med os alle dage til livets og tidernes ende. Han lever for at træde frem for os hos Gud, han lever for at sende os den nåde og hjælp, vi har brug for i rette tid, hvilket jo må betyde, at han følger med i vort liv, at vi aldrig er ude af hans øjesyn.

Han har stået i livets vekslende situationer for os og før os. Derfor er han denne fuldkomne hjælper og rådgiver, som han er. Han omgav også Guds folk i den gamle pagts historie; han var "den åndelige klippe, som fulgte med". Derfor er han "troens begynder og fuldender", "frelsens banebryder", derfor kan vi også hente hjælp fra den samme kilde (Det Gamle Testamente), som Guds folk før den kristne tidsalder hentede hjælp fra; ordene og løfterne i Det Gamle Testamente er lige så virkelige og sande for

os, som de var for det gamle Israel, fordi vi ser dem opfyldt og bekræftet i Jesus Kristus.

Vi har virkelig ingen undskyldning for at lade "hænderne synke og knæene vakle", ingen undskyldning for ikke hver dag at bede og hver dag besinde os på, at Guds vilje må ske, hver dag, uanset dagens indhold og beskaffenhed at være faste og ved godt mod, altid rige i Herrens gerning, vidende at vor møje i Herren er ikke forgæves".

Om troens helte fra Det Gamle Testamente heder det, at "ved tro blev de styrket, når de var svage". Det løfte og den mulighed er vores, så lad os ikke bide på Fangegarns krog.

"Din patient har naturligvis tilegnet sig forståelsen af, at han med tålmod må underkaste sig Fjendens vilje. Hvad Fjenden mener med dette er, at han først og fremmest med tålmodighed skal finde sig i de genvordigheder, han faktisk bliver udsat for - den øjeblikkelige ængstelse og uvished.

Det er om den, han skal sige: "Din vilje ske", og det er for at løse den daglige opgave at bære disse genvordigheder, at det daglige brød vil blive ham beskåret. Det er din opgave at sørge for, at patienten aldrig tænker på øjeblikkets frygt som det kors, der er blevet lagt på ham, men kun på de ting, han er bange for. Lad ham betragte sine kors, lad ham glemme, at eftersom de er indbyrdes uforenlige, kan han ikke komme ud for dem allesammen, og lad ham forsøge at være stærk og tålmodig overfor dem allesammen på forhånd.

For det er næsten umuligt på én gang at vise virkelig resignation overfor en halv snes forskellige og hypotetiske skæbner, og Fjenden hjælper ikke i særlig grad dem, som prøver at opnå det. Underkastelse under en nuværende og virkelig lidelse, selv om denne lidelse består af frygt, er meget lettere og bliver sædvanligvis fremhjulpet ved direkte indgriben".

Citatet her taler vist for sig selv, så yderligere kommentarer ud over de, som allerede er fremført under det forrige, ikke er nødige.

Fjendens spidsfindighed

Lewis lader i det følgende Fangegarn reflektere over menneskesindets kringelkroge, og hvordan en frister, der vil have succes, skal tilpasse sine angreb efter

det: "I alle sjælelige processer, som er til gunst for vor sag, skal man tilskynde patienten til at glemme sig selv og samle sig om sagen, men i alle processer, der er gunstige for Fjenden, gælder det om at vende hans tanker mod hans eget sind.

Du må lade en fornærmelse eller et kvindelegeme i den grad drage hans opmærksomhed udefter, at han ikke kommer til at tænke: "Nu kommer jeg i den tilstand, som hedder "vrede" - eller den, som hedder "kødets lyst". Og på den anden side, hvis han siger til sig selv: "Mine følelser bliver nu mere andægtige eller mere næstekærlige", så må du sørge for, at de overvejelser i den grad retter hans opmærksomhed indefter, at han ikke længere ser udover sig selv for at se vor Fjende eller ser sin egen næste".

Fangegarns belæring her af sin nevø i nogle af fristerhvervets grundlæggende trin kan godt for os forekomme spidsfindigt, for hvor mange tanker gør vi os egentlig om fristelser og det at blive fristet.

Ofte hører vor sproglige omgang med ordet til i den lettere ende af sproget og får snarere en positiv undertone end den alvors og advarselstone, det altid har, når det er Bibelen, som bruger det.

Når vi for at holde os til Lewis' eksempel fornærmes eller fristes seksuelt af et andet menneskes krop, så rettes vor opmærksomhed udefter mod den person, som har fornærmet os eller som ved sin seksuelle tiltrækningskraft frister os, ikke indad, så vi bliver opmærksom på, at vi er på vej til at synde mod Gud ved at overtræde hans bud; omvendt, når vi tror, vi er i en god åndelig fatning og bærer på varme følelser over for Gud og over for næsten, så fokuserer vi så meget på de følelser, at det er os selv vi ser, ikke Gud eller næsten.

Ja det er underfundigt, men det er jo, hvad Djævelen er, underfundig, Løgnens Fader og Mørkets Fyrste, men også i stand til at iføre sig skikkelse som en lysets engel. Og så er der os, dig og mig med vor krogede natur. Vi forstår godt, at Skriften formaner os til at "aflægge mørkets gerninger og tage lysets rustning på" til at "aflægge al ondskab og al svig og hyklerti".

"Forestil dig din mand", skriver Fangegarn hen mod slutningen af sit brev, "som en række koncentriske cirkler, hvoraf hans vilje er den inderste, hans forstand den

næste og hans fantasi den yderste. Du kan næppe gøre dig håb om på én gang at udelukke alt, hvad der lugter af Fjenden fra alle cirklerne, men du må blive ved med at skubbe alle dyderne udefter, til de tilsidst befinder sig i fantasicirklen, og alle de ønskværdige egenskaber må du skubbe indad mod viljescirklen.

Det er kun, for så vidt de når ind til viljen og dér tager skikkelse af vaner, at dyderne bliver virkelig skabnesvangre for os. (Jeg mener naturligvis ikke det, patienten fejlagtigt forestiller sig er hans vilje: når han med sammenbidte tænder og bevidste anfald af bidsighed og heftighed fatter sine beslutninger, men derimod det virkelige indre, det, Fjenden kalder "hertet"). Ingen af alle de dyder, som et menneske kan udmale sig med sin fantasi eller godkende med sin forstand, eller som det oven i købet til en vis grad elsker eller beundrer, kan hindre, at det menneske havner i Vor Faders hus; de gør faktisk bare, at vi har mere morskab af ham, når han kommer der".

Citatet her er ikke så ligetil at forholde sig til; det, forekommer det i hvert fald mig, sætter os overfor et dilemma.

På den ene side bør vi lade os udfordre af Lewis' koncentriske cirkler (og det vender vi tilbage til), på den anden side stiller han os over for en frelsesopfattelse, som umiddelbart forekommer uevangelisk.

Helvede ved naturligvis ikke bedre, for det forstår ikke Guds nåde og Guds nådes vej med mennesket, og måske taler Lewis her ikke helt og fuldt gennem Fangegarn, som han som regel gør. Vi frelses ikke af gerninger, og vore dyder har heller ingen frelsende kraft. "Det skyldes ikke gerninger, for at ingen skal have noget at være stolt af", nej "hans værk er vi, skabt i Kristus Jesus til gode gerninger, som Gud forud har lagt til rette for os at vandre i".

Nåden og nåden alene er ophav og årsag til vor frelse, men nåden udfolder en skabergerning i os, så Gud bliver æret gennem vort liv. Men det er nådens værk, ikke vor egen viljes og gode forsætters værk. Det kan vi nogen gange gå hen og glemme, og resultatet bliver, at vi ender som forkrampede kristne, selv gode og selvretfærdige og meget lidt et vidnesbyrd om, at vi er Guds gode værk.

Fangegarns belæring her kunne lede os ind på det spor, men vi tror ikke, at det kan være Lewis' mening at lede os

den vej. Hans forståelse af kristendommen er normalt kernesund, selvom Dick Lucas kan have ret i, at Lewis ikke har forstået, hvad retfærdiggørelse af tro er.

Men når den meget vigtige og afgørende korrektion er foretaget, står tilbage, at der er noget af Fangegarns belæring, vi gør klogt i at tage til os og tænke over og lade os advare af.

Forstand eller vilje

For det kan virkelig ske for os, at vor åndelighed, vor kristne praksis, sindelag og kristendom i det hele taget er i den yderste cirkel, fantasicirklen eller i forstandscirklen og ikke i den indre cirkel, viljescirklen, at vor kristendom med andre ord er indbildt, tillært og overtaget, snarere end virkelig, "fra oven" og personlig. Man kan sætte spørgsmålstegn ved det med "viljen" om det er det rette ord.

Ingen af os er blevet kristne ved vor viljes kraft, for Guds børn er vi ikke, fordi vi har villet det, men alene ved, at vi er født ved Guds ord og af Guds Ånd. Så er det Gud, som "virker i os at ville og virke for hans gode vilje".

Det må vi altid have med, for der består altid en fare for os, ikke mindst for os evangelikale kristne til at tale til menneskets vilje og rette vore appeller til den.

På den anden side gav Jesus ikke meget for en efterfølgelse af ham, som i det væsentligste består af ord. "Ikke enhver" siger han, "som siger: Herre, Herre! til mig, skal komme ind i Himmeriget, men kun den, der gør min himmelske faders vilje".

Med Jakob gør vi os det også klart, at det er vigtigt, ikke blot at være "ordets hørere", men også dets "gørere" og med Johannes forstår vi betydningen af at elske ikke i ord alene, men i "Ånd og sandhed".

Helligånden spiller en stor og afgørende rolle i den forvandling, som finder sted i os efter, at vi er kommet til tro på Kristus, men den proces sker ikke automatisk, vi må åbne os for Helligånden, så Han kan gøre sin gerning i os, og samtidig må vi "sætte al vor iver ind på, at vi til vores tro føjer dyd, til dyden erkendelse, til erkendelsen selvbeherskelse, til selvbeherskelsen udholdenhed, til udholdenheden gudsfrygt, til gudsfrygten brodersind, og til brodersindet kær-

lighed. For når alt dette findes og vokser i os, kan vi aldrig være uden flid og uden frugt i erkendelsen af vor Herre Jesus Kristus".

Men glem ikke, at dette liv udspringer af "den guddomskraft, som er os skænket gennem erkendelsen af ham, der kaldte os ved sin herlighed og styrke, og dermed har han også skænket os sin store, dyrebare løfter, så vi ved dem kan slippe fri af forkrænkkeligheden i denne verden med dens begær og få del i guddommelig natur.

Det er det, som Fangegarn og hans horder af djævløse vil trække os bort fra. Lad dem ikke have held med det.

Det meningsfulde ægteskab

Credo/ Lohse, 300 kr.

Endelig er den her!

Kathy og Tim Kellers bog om ægteskabet, oversat af Birger Petterson er nu udkommet.

Vi anmeldte bogens engelske udgave i Perspektiv nr 2 2012, og udtrykte i den vores ønske om at se den udkomme på dansk. Det ønske er nu opfyldt.

Så står blot tilbage, at man får den købt, læst og delt med andre. Den vil have en gavnlig indflydelse på et hvilket som helst ægteskab.

Anbefales stærkt som grundbog i ægteskabskurser, forberedelse til ægteskab og som samtalebog i bibelkredse.

Bogen er på 335 sider.

LN

Spiritualitet begynder ved korset

Som vi flere gange har nævnt i denne serie af artikler, er "spiritualitet" et meget brugt ord i vor tid, men en præcis indkredsning af, hvad man mener, når man bruger ordet, ligger det noget tungere med. Det kan umiddelbart fastslås, at det ikke er noget nytestamentligt ord, og hvis det er, har det slet ikke de samme associationer og tilknytspunkter, som når det bruges af mennesker i dag, som gerne vil se sig selv som "spirituelle".

For Det Nye Testamente er det at "være åndelig" det samme som at have Guds Ånd og indrette sit liv og sine værdier efter Helligånden. Alle sande kristne, dvs. mennesker, som tror på Jesus Kristus og bekender Ham som deres Herre og Frelser, er efter den definition "åndelige," idet de alle har Helligånden. Uden Helligånden, siger Paulus, hører man slet ikke Kristus til.

Mennesker, som kun har kristendommen, som kultur og tradition, men ikke har et personligt forhold til Herren Jesus Kristus, kan næppe ifølge denne definition kaldes sande kristne. Men spørgsmålet er komplekst, og jeg vil nødig fælde dom og afgøre, hvem der er kristne og hvem der ikke er det. Det spørgsmål må vi helt overlade til Gud, og der hviler det også i gode, kompetente hænder.

Men når vi nu nærmere spørger til Johannes' spiritualitet, slår han det helt fast, at ingen af os fødes som Guds børn. Guds barn er man "ikke af blod (altså ved at være født) og ikke af køds vilje eller af mands vilje", men er man, når man er født af Gud, kaldet af Gud, draget af Gud.

Ingen af os kommer heller til Jesus, med mindre "Faderen drager os". Som mennesker fødes vi ind i verden som syndere, og vi gør, hvad synden vil, ikke hvad Gud vil. Vi er "syndens trælle", "djævelens børn" på vej til evig død og evig fortabelse. Så mørk og fortvivlet er den skildring af vor spirituelle arv og habitus, som Johannes trækker op for os.

Det forunderlige og komplet uforståelige er, at ikke des mindre elsker Gud os og elsker os så højt, at han sender sin Søn, den Enbårne til verden, sender Ham for at lide og dø for vore synder, så at vi ikke skal forblive i fortabelsens mørke, men have evigt liv, have det liv, som Gud selv har. Ingen af os kan "se

Guds rige", "komme ind i Guds rige" uden at blive født på ny, "født af vand og Ånd". Men med Jesus Kristus og hans komme til os er den mulighed åbnet os, for nu er det, som dengang Moses ophøjede slangen i ørkenen, at sådan blev Menneskesønnen ophøjet (ophøjet på korset), for at enhver, som tror på ham, skal have evigt liv i ham".

Afhængige af Jesus

I kirkens gamle lovprisnings- og nadversalme Agnus Dei synger vi og bekender vi, at "Guds lam med korsets skam bar alverdens synder", og vi følger til "derfra vort liv begynder; vor død til trods opliv du os".

Alt kristent liv (spiritualitet) begynder ved Kristi kors, ved Menneskesønnen ophøjet på korset. Derved bliver al æren også Hans og hans alene, al menneskelig ros udelukkes og gøres umulig derved. I al anden spiritualitet føler man sig stolt ved at kunne se sig selv som en spirituel person, føler sig som tilhørende en elite, et menneske af en højere klasse end de, som man ikke ser som spirituelle.

Johannes fortsætter gennem sit evangelium med igen og igen at påvise overfor sine læsere, hvor afhængige vi er af Jesus, ikke kun i begyndelsen, hvor vi kom til tro og blev født på ny, men livet igennem, hele vejen hjem til Faderhuset, til Himlens land.

Mennesker kom til Jesus i al slags

nød og med al slags nød: synd, sygdom, blindhed, lammelse, besættelse og død, og Jesus tilgav, helbredte, gjorde seende, fik en krøbling til at kunne gå, kaldte døde tilbage til livet.

Og alle var de tegn på, at Guds rige var kommet, at Guds nærhed og herlighed åbenbarede blandt mennesker, og fremfor alt var de signalposter, som pegede frem til Jesu herliggørelse gennem død, opstandelse og himmelfart.

De var tegn ikke alene i den samtid, hvor de fandt sted, men de er tegn også for alle os andre, som siden er kommet til tro, fortalt for at vi skal tro, at Jesus er Kristus, Guds Søn, og for at vi, når vi tror, skal have liv i hans navn".

Midt i vores iver efter at være spirituelle, hellige, helhjertede, brændende kristne - kald det, hvad du vil - kan vi nemt komme til at overse, at Guds vilje med os først og fremmest er, at vi skal glæde os over hans gave, nyde og være taknemmelige for alt det, han har overøst af velsignelser over os i Herren Jesus Kristus, hans enbårne og elskede Søn.

"Af hans fylde" heder det allerede i prologen til evangeliet "har vi alle modtaget, og det nåde over nåde" (Joh 1:16). Bemærk ordene "alle" og "modtaget". Alle, som har taget imod Guds gave i Herren Jesus Kristus er Guds børn, autoriseret af Gud til i hans kærlighed til at kalde sig Guds børn (jvf. også 1 Joh 3:1-2), hver og en af dem uden undtagelse har modtaget af Kristi fylde nåde over nåde.

Fællesskab med Jesus

Det her er ikke noget, som er forbeholdt en sjælden elite af specielt oplyste mennesker, specielt fromme mennesker, mennesker med specielt oversanselige evner, nej det er skænket os alle og skænket os frit i Kristus. Heller ikke er det kommet til os ved, at vi har gjort os særlig umage eller på anden måde har anstrengt os, for at er givet os frit af Guds nåde.

Han, som har givet os sin elskede Søn, vil han ikke i Ham skænke os alt andet", spørger Paulus, og Johannes er inde på præcis den samme tanke, og successivt gennem evangeliet vil han fremhæve den ene side efter den anden af den nåde, den gave Jesus er, såsom det levende vand, det sande og levende brød, livets lys, vejen, sandheden, opstandelsen og livet, den gode hyrde, det sande vintræ, det evige liv.

At kende ham er at have og kende alle disse rigdomme og have dem uanset, hvordan livet her former sig, have dem også på dødens tærskel og med sig i døden.

Det er, hvad vi kan kalde Johannes' spiritualitet, og det er den, han ønsker

at dele med sine læsere og dele med os: "Det, som var fra begyndelsen, det, som vi har hørt, det som vi har set med vore øjne, det, som vi betragtede og vore hænder rørte ved: livets ord - og livet blev åbenbaret for os - det, som vi har set og hørt, forkynner vi også for jer, for at også I kan have fællesskab med os; og vort fællesskab er med Faderen og med hans søn, Jesus Kristus. Dette skriver vi, for at vor glæde kan være fuldkommen" (1 Joh 1:1-4).

Kristent liv består i at have modtaget alt dette, og derefter leve i det, lade det bære en, motivere en, mætte en, lade det danne og forme ens liv, hjælpe en med at træffe sine valg og afgørelser, lade det styrke en i svaghed og modgang.

Er vi mætte, ønsker vi som regel ikke at spise mere, og er vor tørst fyldt op, ønsker vi ikke at drikke mere, er det højlys dag omkring os, tænder vi ikke lys. Har vi fundet alt dette i Jesus Kristus og meget mere, så løber vi ikke efter det andet. Så forsager vi afguderne og lader os ikke forblænde af nogen afgud, så underlægger vi os ikke denne verden og den ånd, som råder i verden, så vi

lader os lede af den, så kommer vi til Jesus og rækker ud efter ham, lader os kun tilfredsstille af ham, lader lyset fra ham oplyse vort mørke, hører kun hans røst, ikke nogen andens røst. Så bliver vi i Ham, lader hans ord blive i os, bliver i hans kærlighed og lader hans kærlighed lede os, bliver i hans fred og arbejder på at udbrede hans fred, lader os fylde af hans glæde og udbreder hans glæde.

Så enkelt er det kristne liv efter Johannes og hans evangelium, og er så enkelt, fordi den opstandne, levendegjorte, herliggjorte Herre og Frelser har mødt os, er kommet til os og har skænket os og fyldt os med sin Ånd.

Poul Madsen har i en af sine sange udtrykt det så enkelt og klart:

*"Til dig, min Frelser, jeg indvier mit liv,
mit alt, du er det værd.*

*Der er kun lys, der er kun glæde
i hjertets dyb, når du er nær.*

*Hvor enkle er dog livets love,
hvor ren og klar er livets vej:
når alt til dig er overgivet,
er jeg i dig og du i mig".*

PERSPEKTIV GENNEM BIBELEN: SEMINAR 31

Tid: København lørdag den **14.september**; i Odense lørdag den **28.september** 2013.

Sted: Seminaret afholdes i København i **Højnæskirken**, Rødovre; i Odense i **LM's missionshus**

Tema: Fokus på Bibelen

Program:

9:30 Ankomst og morgenkaffe.

10.00-10.15 Velkomst og introduktion ved Sven Straarup.

10.15-11.00 Hvorfor Bibelen? ved Louis Nielsen.

Åbenbarer og taler Gud virkelig til os gennem Bibelen?

Ting i Bibelen, som er uspiselige for det moderne tænkenende menneske. Hvad stiller vi op med dem, og hvordan forklarer vi os ud af det? Hvorfor bruges Bibelen ikke så meget i kirke og hjem som før?

11.00-11.15 Kaffe

11.15-12.00 Plenumsamtale om det fremlagte.

12.00-12.45 Frokost.

12.45 Jesus og Bibelen, apostlene og Bibelen og kirken og Bibelen ved Louis Nielsen; ved seminaret i Odense ved Peter Kjærsgaard.

13.30-13.45 Pause.

13.45-14.30 Plenumsamtale om det fremlagte.

14.30-14.45 Kaffe.

14.45-15.30 4 indlæg ved forskellige deltagere::

Bibelen i børnekirken og i hjemmet

Bibelen i teengruppen og ungdomsgruppen

Bibelen i gudstjenesten

Bibelen til personligt brug.

15.30-16.00 Afslutning, afrunding og bøn

Tilmelding sker til louis.nielsen@youmail.dk senest torsdagen før seminaret. Deltagelse i seminaret koster 100 kr. Alle er hjerteligt velkommen.

Perspektiv Bibelskole: Kristent Fællesskab, Glostrup – og Skovlunde Frikirke.

taler vi for meget om

Guds kærlighed?

Der tales uhyre meget om Guds kærlighed, så meget at det er lige ved at være *for meget*.

Det er naturligvis en mærkelig ting at sige, når det er Guds kærlighed, det hand-ler om, for Guds kærlighed er bestemt en meget afgørende sag i evangeliet og dets forkyndelse.

“Gud elskede verden så højt, at han gav sin Søn den enbårne”, og “kærligheden består deri: ikke i at vi har elsket Gud, men at han har elsket os og sendt sin søn som et sonoffer for vore synder”.

“Gud viser sin kærlighed til os”, skriver Paulus, “ved at Kristus døde for os, mens vi endnu var syndere”. “Kærligheden, hjertegløden, stærkere var her end døden” skriver Arnulf af Louvain i sin kendte salme, og han fortsætter: “heller giver du end tager, ene derfor dig behager korsets død i vores sted”.

Jo Bibelen taler bestemt og meget og langt ud over, hvad vi både kan føle og forstå om Guds kærlighed, men aldrig om en korsløs kærlighed, en suveræn kærlighed, en kærlighed, som har Guds nåde som forudsætning, aldrig som en ret vi har over for Gud, et krav, en fortjeneste.

Men sådan er det langt fra, det er kommet til at tage sig ud, når der i dag tales om Guds kærlighed, og dermed falder det altsammen på gulvet.

Det er tydeligt, at Luthers sjælekamp: Hvordan finder jeg en nåderig Gud?”

Af Louis Nielsen

ikke længere møder nogen resonans hos tidens mennesker, i givet fald kun hos meget få. For Guds kærlighed tages som det mest givne og selvfølgelige af alt, ikke som noget, der overrasker, overvælder, omvender og forvandler.

Hvorfor skulle Gud elske mig?

Hvorfor skulle han elske dig? Stiller vi nogensinde os selv det spørgsmål. Sådan som vi er, og sådan som vi opfører os, kunne han have mange grunde til ikke at elske os, til måske ligefrem at hade os. Guds kærlighed er alt andet end forståelse.

Nogen gange kan et menneske elske et andet menneske med en kærlighed, der undrer os, elske trods dette menneske igen og igen har forbrudt sig, forbrudt sig mod lige netop kærligheden.

Og vi andre, ja vi undrer os.

Oftere ser vi i sådanne situationer, at den elskende part forlader forholdet, opgiver det og overlader den anden til sig selv, til hans eller hendes sørgelige skæbne. Nogen gange ser vi ligefrem kærligheden forvandle sig til had.

Al kærlighed, også menneskers kærlighed til andre mennesker udgår fra Gud og har sin oprindelse i Gud, som ifølge Bibelen er kærlighed. Det vil sige,

at Guds væsens grund er kærlighed, og Gud har sit væsen med sig i alt, hvad Han gør. Gud er treenighed, og just derfor er han kærlighed. Kærlighed står altid i en relation og udfolder sig i en relation.

Når Jesus siger til farisæerne og de skriftkloge, at “jeg ved, at I ikke har Guds kærlighed i jer”, så siger han, at de ikke, trods alle deres påstande om det modsatte, kender Gud, at de ikke har Guds liv i sig. Derfor er de også ude af stand til at forstå Jesus og forholde sig modtagende til ham

Kærlighed bliver givet

Kærlighed er altid noget, som bliver givet, skænket, aldrig noget, man kan forlange, og når en anden skænker os sin kærlighed, er det et under, og når Gud skænker os sin kærlighed er det et himmelsk under, en nåde over nåde.

Kærlighed er aldrig ord; den kan udtrykkes i ord, men den er ikke ord. Den har substans; der rækkes en noget, når kærligheden bliver givet, man modtager noget af hans eller hendes sjæl, som giver en kærligheden, den er aldrig omkostningsfri for den, som giver en sin kærlighed.

Selv for Gud er det sådan, at han ikke nøjes med at sige, at han elsker os, selvom for ham er et ord et ord, og ordet fra Gud indeholder noget af Gud selv. Mennesker kan svare igen, hvilke de også

ifølge Bibelen gjorde: Hvori har du vist, at du elsker os?” Selvfølgelig er det frækt og utaknemmeligt at sige sådan til Gud, men alligevel er der boget om sagen.

Gud nøjes da heller ikke med at fortælle os, sige til os, at han elsker os, han “viser det”, ligefrem “beviser” det.

Og den visen os sin kærlighed, bevisen os den, møder vi i Jesus, Faderens kærlighedsgave til os og til den hele verden. Her kommer inkarnationen ind i billedet; i kærlighed sender Faderen sin enbårne og elskede søn til verden og i forsoningen giver Faderen sin søn hen i døden på korset for vore synders skyld; han oprejser ham fra graven til liv og retfærdighed for os

Kærlighedens gåde

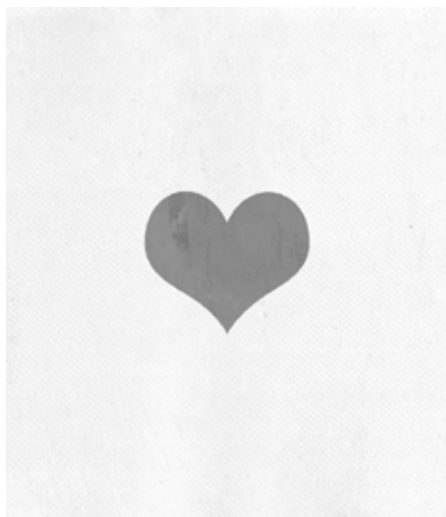
Gud elsker os, medens vi er svage og ugudelige og er fjender af Gud, da er det, at Kristus dør for os, dør for syndere som os. Det indeholder noget af et paradoks, noget af en selvmodsigelse, en gåde, vi ikke kan løse op for, og sandsynligvis aldrig kommer til at kunne løse op for.

For ifølge alt, hvad vi ved fra vores Bibel er Guds vrede og harme rettet mod de ugudelige, og han har truet med at udrydde dem for evigt. Overalt i Bibelen ses Gud sejrende og triumferende over sine fjender. Men her viser han sin kærlighed mod syndere, mod ugudelige, mod de, som er hans fjender.

Hvordan kan det hænge sammen? Gud er jo ikke blevet en anden, Han er fra evighed til evighed den samme, uforanderligt den samme. Det Gamle Testaments Gud er ikke en anden end den Gud, vi i Det Nye Testamente kender som “vor Herres Jesu Kristi Fader”, ham, som Sønnen åbenbarer.

Den store udfordring i det her er, at “syndere”, “ugudelige” og “fjender” ikke bare er en gruppe af særligt onde mennesker, men er os allesammen, alle uden undtagelse med Adam som den første og dernæst hver og en af Adams efterkommere, og Adams efterkommere er vi så sandt som, at vi tilhører menneskeslægten. Følgelig er vi alle under Guds vrede, alle skyldige til den evige død (Helvede), alle “uden håb og uden Gud i verden”.

Men samtidig elsker Gud os. Om han derfor stod i et dilemma, da han sendte sin enbårne søn til verden for at dø for os; det skal vi ikke spekulere på, men for os forekommer det som, et dilemma,

en gåde. Bibelen fortæller os dog med al ønskelig tydelighed, at Gud altid er og altid har været i kontrol; intet er kommet eller kan komme overraskende bag på ham. Ved skabelsen vidste han, hvilken “risiko” han løb ved at skabe mennesket, som han gjorde, men han vidste også, hvordan han ville kunne frelse og forløse sin skabning, ske hvad der end måtte ske.

Mennesker har altid haft svært ved at forstå forsoningen og forsoningens nødvendighed og moderne mennesker ikke mindre. Hvorfor kan Gud, som jo ifølge Bibelen er absolut suveræn og kan gøre lige, hvad han vil, hvorfor tilgiver han ikke bare mennesket dets synd? Hvorfor er det nødvendigt, at hans Søn, Jesus dør en grusom død i mørke og under Guds vrede og forbandelse?

Gud er hellig

Der er flere ting her, som vi misforstår. Først og fremmest misforstår vi, hvem Gud er, misforstår hans natur. Han er hellig, og intet vanhelligt kan bestå for hans ansigt. Ved syndefaldet blev vi alle vanhellige, mistede vi vor uskyldighed og blev derfor uegnede til at være i Guds nærvær. Straks Adam og Eva havde syndet, skjulte de sig for Gud og dækkede sig for ham. Deres instinkt her var der ikke noget i vejen med.

Gud havde også sagt, at “træet til kundskab om godt og ondt må du ikke spise af, for den dag du spiser af det, skal du dø”. Adam og Eva valgte at trodse Guds forbud, de spiste af træet, og de døde. Ved synden kom døden ind i verden og siden da har det været hvert eneste menneskes bestemmelse, dets dom, at det

skal dø.

Døden er ikke kun et biologisk fænomen; den er et åndeligt fænomen, Guds dom over menneskets synd, din og min synd. Således står det nærmest som med flammeskrift skrevet, at “Syndens løn er døden”.

Således dør vi alle i Adam, og siden kommer dommen.

Så det ser sort ud for os, virkelig sort. Og det gælder os alle uden undtagelse. Vi er “uden håb og uden Gud i verden”.

Men så sker det vidunderlige, det helt uventede, det helt uforklarlige, og lige netop det er knyttet til Jesus Kristus, til Guds enbårne Søn, som Faderen sender til verden og giver som sin ufortjente gave til os, for at vi ikke skal fortæbes, ikke “skal rammes af hans vrede, men have frelsen med evig herlighed. Det har Gud vidst fra al evighed, at Han ville gøre, det har Han bestemt fra før verdens grundlæggelse skulle ske, og ske udaf hans dybe nåde og store kærlighed til sin skabning.

Derfor forsoningen og forsoningens nødvendighed på en og samme tid.

Fjern forsoningen fra evangeliet og evangeliet bliver meningsløst, bliver billigt, løser ingen ting og løser ikke op for noget som helst, reduceres til noget mennesker kunne have fundet på og derfor ikke Gud værdigt. Meget står på spil her. Derfor er Djævelen og hele Helvedes hær så interesseret i at forvanske evangeliet. For det var på korset, at Jesus “slettede vort gældsbevis med alle dets bestemmelser imod os; han fjernede det ved at nagle det til korset; han afvæbnede magterne og myndighederne, stillede dem offentlig til skue og førte dem i sit triumftog i Kristus”; det var i sin død, at Han (Jesus) gjorde ham magtesløs, som har dødens magt, nemlig Djævelen”.

Kristent Perspektiv udgives af Perspektiv Bibelskole. Sekretariatet og ekspedition v. Henning Lütje, Falen 61A, 5000 Odense C, tlf. 74415540.

Redaktion: Carsten Thomsen (ansv. red), ctpress@mac.com, Louis Nielsen, louis.nielsen@youmail.dk. Astrid í Hjöllum Christensen. **Bladet udgives** 3 gange om året). **Årsabonnement:** 125 kr.

Hjemmeside: www.kristentperspektiv.dk